

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 131. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Péntek, 1936. június 12.

Egy előadás margójára

Colfescu cluj-i ügyész előadást, ugynevezett kulturális előadást tartott Satumare-n „Mi és a magyarság” címmel. Ennek során a kisebbségi sajtóperek tudósításaiból ismert ügyész azt fejtette, hogy a magyar népben nincsen semmiféle olyan teremtő energia, a kulturának és a haladásnak az a rátermettsége, amely egyedül igazolhatja az előadó furcsa elgondolása szerint valamely nép létezését, illetve létjogosultságát. A magyar nép — fejtette Colfescu — népvándorláskori horda származéka, amely arra kényszerült, hogy ereibe ethnikai és szellemi erőket kívülről szivattyúzzon, mert másként, ha destruktív lényét kölcsönvett formákkal nem maszkirozza el, nem maradhatott volna fenn. A magyar nép — mondotta Colfescu — mindennek ellenére megmaradt a régi bujtogató, középkori mentalitásu elemnek, mely képtelen ama világrész kulturájának felszívására, melybe beleszakadt: csak arra alkalmas, hogy állati és emberi vadászterületeket létesítsen, meghonosítva a zsákmányolást és a destruktíót, minden teremtő törekvés kiirtásával anyagi és erkölcsi terméketlenségre kárhóztatva a néki alárendelt népeket. Rabszolgaság és butítás kifeje. — mondotta, — felfelé pedig a fényes külszinű léhaság. Aki ismeri és átérzi ennek a népnek minden atavisztikus tévelygését, kénytelen megállapítani, hogy nemzeti önvédelem és nemzetközi szükségesség úgy az utódállamokban, mint a jelenlegi szabad államban, Pannonia pusztáin, megszüntetni a magyar kisebbségeket.

Eddig az idézet, a történelmi, kulturtörténelmi és szociológiai tárgyi tévedéseknek rövidített, de hü idézete, amelyekből Colfescu ismeretlen oku magyargyűlölete „kultúrelőadást” szövegetett össze a satu-mare-i intellektueller számára. Öszinte megdöbbenéssel olvastuk e tudományos szószsal leöntött intellektuális zürzavar szociálpáthológikus fejtegetéseit, mert józan ésszel nem lehet magyarázatot sem találni rá, hogy az állam egyik nagytekintélyű hivatalának birtoklója, az igazságszolgáltatás egyik állami képviselője hogyan ragadtathassa magát olyan nyilvános állításokra, amelyek nemcsak, hogy tárgyi tudatlanságot árulnak el, de a Marzescu—Mironescu-rendtörvény büntető-szakaszaiba ütköznek, amelyek, mint ismeretes, az állam benső rendje elleni nyilvános izgatás büncselekményének elkövetőjét is büntetéssel sújtják. Közel kétfélmillió romániai magyar népi származású állampolgár arcába kergetik a vért Colfescunak a saját cáfolatukat magukban viselő állításai, hiszen a kulturvilág soha el nem felejtheti a történelmi magyarságnak azt a világtörténelmi jelentőségű szerepét, amellyel a nyugati kereszténység védőbástyájaként véres testével védte évszázadokon át Nyugat kulturvilágát a vad keleti, török-tatár hordák támadásaitól egymaga, azzal a kereszténységgel egyetemben, amelyből mai kulturánk alapozódott. Beszéljünk-e a történelmi Ardeal uttörő vallásszabadságáról, mely lehetővé tette, hogy a Nyugat szellemi emigránsai a mi főiskoláinkon, Aiud, Cluj, Alba-Lulia falai között találjanak biztonságos és fejedelmektől támogatott menedékeket...? Az első románnyelvű Bibliával I. Rákóczy

A HALÁLTRIBÜN bűnösei a vádtanács előtt

Hogyan védekeznek a vádlottak — Pacuraru ügyész: A közönséget arra a helyre engedték, ahol biztos halál várt reá — Tíz napon belül lesz a főtárgyalás — Aki bűnügyi zárlatot kért a bucurești-i városi tanácsstagok vagyonára

Százmillió lei kártérítést követelnek a sebesültek és a halottak hozzátartozói

A cotroceni-i katasztrófa ügyében még mindig folyik a vizsgálat és három fórum igyekszik megállapítani, kiket terhel a felelősség a történetekért. Az igazságügyi hatóságokon kívül a főváros vezetősége és a belügyminiszterium külön-külön folytat le vizsgálatot és az együttes eredményekről INCULET belügyminiszter pénteken tesz részletes jelentést II. Carol királynak. A szállongó hírekkel szemben a belügyminiszterium újabb hivatalos kommunikében szögezi le, hogy jelenleg négy halottáldozata és 300 sebesültje van a katasztrófának és így az ezzel ellenkező hírek nem felelnek meg a valóságnak. A katasztrófa ügyében történt újabb eseményekről az alábbiakban számolunk be:

„Senki sem vette át a tribünöket, senki sem ellenőrzött”

Rendkívül érdekes részletei voltak a vádtanácsi tárgyalásnak, amelyen a Vasilescu alpolgármester és társai ellen kiadott vizsgálóbírói letartóztató végzés ügyét tárgyalták le. Mind a tizet azzal vádolják, hogy az ő gondatlanságuk következtében állott be három haláleset és több mint hatszáz sebesülés. A tárgyalótermet csendőrkordon vette körül, amely senkit sem engedett be a bírósági szemlélyiségeken, a vádlottakon és védőkön kívül. Elsőnek Cazianu Iulian mérnököt hallgatták ki, aki tagadta bűnösségét. Beismerte, hogy a munkatervet ő készítette el, azonban kijelentette, hogy azt felettesei jónak találták és jóváhagyták. Nem végzett tüzetes ellenőrzést, de ez nem is volt lehetséges. Azt a véleményét hangoztatta, hogy szabadlábrahelyezésével sokkal inkább elősegítik a bűnösök személyének és a katasztrófa okának kiderítését, mint azzal, ha letartóztatják.

Cacip Aurel ellenőrző közeg volt, de a nagyarányu munkát nem lehetett — véleménye szerint — aprólékosan ellenőrizni, hanem meg kellett bízni a vállalkozó lelkiismeretességében. Blumentfeld kijelentette, hogy csak finanszírozója volt a vállalkozásnak, felelősségre a munkálatokra egyáltalán nem avatkozott bele. A másik vállalkozó: Marin Drutu leszögezi, hogy a városi mérnökök tervei szerint hajtotta végre a munkát.

— Senkisémet vette át a tribünöket, senkisémet ellenőrzött. Ha azt mondták volna, hogy

csináljak erősebbet, végrehajtottam volna az utasítást — jelentette ki — de senkisémet mondták. A tribün ugyszólván az utolsó percekben lett kész és én kértem is, vegyék át, de nem tettek eleget a kérésemnek.

Dobrin Ion. Egyszerű munkás. Kijelenti, hogy semmi köze sem volt az egészhez, végrehajtotta azt, amit elrendeltek.

— Semmi szerepem nem volt az összeomlásban — ezzel kezdte védekezését Vasilescu Vasil, Bucuresti első alpolgármestere. — Nem tettem egyebet, mint szigoruan alkalmaztam a törvényt, amely előírja, hogy a munkálatokat azzal csináltassam meg, aki a legelőnyösebb ajánlatot teszi. Én csak az árakat néztem, mint az árlejtési bizottság elnöke. Az eredményt azután maga a főpolgármester hagyta jóvá.

— Én csak általános direktívákat adhatam — kezdte meg védekezését Burcus Jean, a mérnöki hivatal helyettes igazgatója — sem én, sem az igazgató nem terjedtünk ki a részletekre, mert ez már az alantas közegek hatáskörébe tartozott.

Elnök: Végeredményben kinek kellett ellenőriznie a felhasznált anyagokat?

Burcus: Cacip, Cazianu és Vasil Ionescu mérnököknek. Nekem semmiesetre sem. A munkálat végrehajtása után pedig speciális bizottságnak kellett az átvételt eszközölni.

Pompei Marel is azzal védekezik, hogy a tribünöket senkisémet vette át.

György ajándékozta meg Brasov-ban a XVII. század elején a román egyházkulturát és vajjon a Colfescu-féle „barbár és zsákmányoló, rabszolgatartó” magyar nép között hogyan sarjadhatott ki és terebélyesedhetett el a Sincai-k, a Petru Maior-ok, a Sagunák tiszta román népi értékeket fejlesztő és nemzeti öntudatot nevelő kulturmunkája...?

A középiskolák történelmi tananyagává kell vitatkozni Colfescunak, hogy állításai kellő megvilágítást nyerjenek; nincs szándékunkban sem kioktatni, sem felvilágosítani őt olyan tévedéseiről, melyek forrása nyilván politikum és elfogultság. Am vissza kell uta-

sitanunk a közéleti, nyilvános rágalmaszások ezt a meghökkentően vak és igazságtalanul otromba formáját, mellyel egy ittélő kulturnép legszentebb érzelmeibe kulturálatlan tiszteletlenséggel gázol bele, hogy aztán kiirtásunkra izgasson. Colfescu kultur-merénylete áruló gikszeres közéletünknek, melyben ilyesmi hűntetlenül megkockáztatható, de nem változtathat a történelmi és a kulturtörténelmi tények igazságain, amely mindenkor, minden elfogultságokon felülemelkedni-tudó tiszteletet és megbecsülést szerzett a magyar népnek a világtörténelem tárgyilagos ügyészei és a kulturnépek egyetemes ítélőszéke előtt.

Egy ragyogó tavaszi nap . . .
egy kellemes gyalogút . . . de

ELŐBB

NIVEA

Ez tökéletesen megvéd a
leégés ellen, a bőrt kel-
lemes hűvösen, frissen
tartja és felszívja a fölös-
leges izzadságot.

NIVEA-CREME . . . Let 17.- Let 77.
NIVEA-OLAJ . . . Let 26.- Let 80.-

A közönségnek átadták, anélkül, hogy hivatalos átvétel történt volna. Elismeri, hogy neki kellett volna összehívni az átvételi bizottságot, de kijelenti, hogy őt még csak nem is értesítették arról, hogy a tribünök elkészültek és azokat át kell venni.

Ha azonban ki is szálltak volna, akkor

Păcuraru ügyész: Büntény történt, amelyet könnyelműség és felületesség idézett elő

Păcuraru Gheorghe ügyész tartotta meg ezután vádbeszédét, amelyben leszögezte, hogy büntény történt, amelyet egyesek könnyelműsége, mások felületessége és hanyagsága idézett elő. A legnagyobb bűne: Vasilescu alpolgármesternek van. Ő volt az, aki egy lopás miatt elítélt bádogost bízott meg a munkálatok végrehajtásával, dacára az árverés többi résztvevője tiltakozásának. De a munkát minden hozzá nem értése dacára mégis ő kapta, hogy eleget tegyenek azoknak az okkult elemeknek, amelyek ezt az embert pártfogolták. Bolomey igazgató jó építész, de éppen azért bűnös. Mert neki látnia kellett volna, hogy nem szakemberekkel van dolga, ellenőriznie kellett volna a munkát és a felhasznált anyagokat. Ugyanaz a felelősség Burcusé. Sőt még nagyobb. Mert a helyettes igazgatónak jelentést tettek arról, hogy Marin Drutu és Blumenfeld inkorrekt módon hajtják végre a munkálatokat, értesítették arról, hogy ócska fát és régi vasszegeket használnak fel és mégsem intézkedett. Cazanu Julian elkészítette a terveket. Megfelelő alap nélkül, felületesen és hanyagul. Számadásaiiban is fontos hibák voltak, ami pedig az ellenőrzést illeti, ezt teljesen elmulasztotta. Ionescu és Caciop nem teljesítették kötelességüket. Blumenfeld és Drutu, pártfogóiknak hála, meg-

sem lehetett volna ellenőrizni, milyen anyagot használtak fel. Bolomey Roger, a fővárosi mérnöki hivatal igazgatója Ionescu Vasileet és Cazanu mérnököt teszi felelőssé, majd kijelenti, hogy június 5-ig szabadságon volt és ezen idő alatt Burcus helyettesítette. Szabadságáról való visszaérkezése után már lehetetlen volt ellenőrzést gyakorolni. Nem érzi magát semmiképpen bűnösnek.

kapták a munkálatokat és egyetlen céljuk volt: minél több pénzt keresni. És lelkiismeretlenül ócska faanyagokat és a helyszínen, cigányok által darabonként egy leírt készített vasszegeket használtak fel. Az általuk készített építményeknek nem lehetett nagyobb ellenállási képességük, mint akár egy gyufaszáknak. Pompei bűnös abban, hogy nem hívta össze az átvételi bizottságot.

— És mindezeknek volt köszönhető, hogy a közönséget arra a helyre engedték — fejezte be az ügyész — hol biztos halál várt rá, nyugodtan beengedték abba az átkozott arénába, amelyet kezdettől fogva a gazemberség készített s amelyet megbocsáthatatlan könnyelműséggel mégis megnyitottak a tömeg számára.

A bíróság jóváhagyja a vádlottak letartóztatását

Ezután sorban szólaltak fel a védők. Solomonescu védő kijelenti, hogy senkinek sem szabad elvesztenie a fejét, hanem nyugodt hidegvérrel, objektív módon kell elbírálni a történeteket. Szabadsághelyezést kér. Mehedinti ügyvéd, Blumenfeld ügyvédje viszont a letartóztatási végzés megerősítését kérte, hogy a vizsgálat mielőbb befejezést nyerjen. Vele

ellentétben a többi vádlott csatlakozik a szabadsághelyezési kérelemhez. A bíróság végül jóváhagyja a letartóztatást.

A vizsgálat — az egyes lapok jelentése szerint — érdekes dolgokat állapított meg. Kiderült, hogy a többi vállalkozó, aki az árlejtésen részt vett, Vasilescu alpolgármester tudomására hozta, hogy Drutu nem képes végrehajtani a munkálatot. Az alpolgármester kijelentette:

— Drutu május 10-ikén is jól dolgozott, nem fogadok el panaszt.

A Dimineata szerint az alpolgármester ezt is kijelentette:

— Szobrot kell emelni ennek a Drutunak, 40 százalékot megtakarított nekünk ennél a munkánál...

A Curentul leszögezi, hogy az építési akciók között

egy ajánlólevél is szerepel, amelyet Donnescu főpolgármester veje, Cristodorescu szenátor adott Drutunak.

A szenátor neve különben a vádtanácsi tárgyaláson is szóba került, amikor Vasilescu alpolgármestert hallgatták ki. Az elnök megkérdezte, mi történt azzal a levéllel, amelyet Cristodorescu az alpolgármesternek küldött, akit megkért arra, adja át a tribünépítési munkát Drutunak.

Vasilescu: Ezt a levelet nem is láttam. Legrosszabb esetben féltreismertem Drutut, akivel semmiféle személyes kapcsolataim nem voltak. Drutu szabályszerű igazolvánnyal rendelkezett, hogy munkákat vállalhat. Vonják felelősségre azokat, akik ezt az igazolványt kiállították. Engem a főpolgármester megbízott a vizsgálat levezetésével, miért akadályoztak meg ebben?

Bűnös kéz a tribünök felgyújtásában

Az ügyész ekkor szóváltotta a szerencsétlenség után keletkezett tüzet, mire Vasilescu kijelenti:

— Nyomozzanak és megtalálják a bűnös kezet. Meg vagyok győződve arról, hogy ilyen kéz létezik.

A levél miatt beavatott fővárosi körökben annak lehetőségéről is beszélnek, hogy Donnescu főpolgármester vejét is letartóztatják. A vizsgálat egyébként gyorsított tempóban folyik, mert tíz napon belül főtárgyalást is akarnak tartani az ügyben.

A vizsgálóbíró mellé egyébként újabb három jegyzőkönyvvezetőt osztottak be, arra való tekintettel, hogy a munka oly mértékben felszaporodott, hogy azt rendes létszámú személyzettel elvégezni nem tudják. A szeren-

A jelölt és az agyafurt választó

Írta: ANDRÉ THÉRIVE

— Doulouard, a vidéken igen becsült majoros. Neuville-Dubosc ur, ügyvéd, képviselőjelöltünk — mutatta be az ügyvédnek titkárja az öreg, minthogy a kerület valamennyi választóját személy szerint ismerte. Az öreg Doulouard magára ajtajában állt és nagy tisztelettel nézte a városi urat. A titkár szivarral kínálta, de Doulouard visszautasította:

— De majd a béresgyerek szívesen elszítja egészségükre.

— Hány éves a fiu? — kérdezte a titkár.

— Ott van hátul a disznóólaknál, tizenhét múlt tavasszal — felelt az öreg és a titkár megállapította, hogy a fiu még nem választópolgár, a szivar kárbaveszett. Azután Aigulinról beszéltek, a kerület elhunyt képviselőjéről, Doulouard meghatva emlékezett rá és esküdözött, hogy mindent meg lehetett tőle kapni.

— Biztosíthatom, hogy nincs olyan óhajuk, amelyet ne teljesítenék, — jelentette erre ki Neuville-Dubosc ur. Doulouard nem volt nehéz eset, a titkár pillanatok alatt egy oldaltasítással jelezte, hogy mehetnek tovább, az öreg Doulouard meg van főzve és biztos.

— Csak az öreg Chambonetvel hogy fogunk elkészülni? — sóhajtott, amikor Doulouardtól megszabadultak. — Az kemény dió. Minden hájjal megkent vén gazember. Itt lakik a szomszédban.

Tíz perc múlva ott is voltak és Neuville-Dubosc elragadtatott arccal szorította meg Chambo-

net kerges tenyerét. A paraszt magas, bozontos, hallgatag ember volt. Mikor leültek, Chambonet szóvalkarul példálózott, hogy az elhunyt képviselő hogyan juttatta be fiát a postahivatalhoz. Azután átmentek a kocsmába és Chambonet mogorván hajtotta fel egyik poharat a másik után. Neuville-Dubosc végre elővette leghatásosabb trükkjét:

— Tudja, nem azért kérdezem, mert képviselőjelöltjük vagyok, hanem mint földije, vagy mondjuk, jövődöbéli földije: milyen vidék ez? Le akarok telepedni Humesnilben. Építtetni akarok és kibérlek egy házat, ha találok olcsón, mert nem vagyok gazdag. Mindenesetre itt akarok maradni ezen a csodálatos vidéken, ahol minden békét és örömet lehel... Nem tudna tanácsot adni nekem, kedves Chambonet ur? — és mikor az öreg egy tem, mi a véleménye a vidék klímájáról, ugy-e elsőtem, mi a véleménye a vidék klímájáról, ugy-e elsőrangú? És milyenek az emberek?

— Szeretnék önnek mondani valamit, képviselő ur — szólalt meg egyszerre az öreg és kiűritte poharát.

— Ó, „képviselő ur”, még nem — szabadkozott Neuville-Dubosc.

— Dehogy nem, ha már egyszer összemegledtünk — mondta Chambonet —, hát van itt valami — tétovázott, mialatt a titkár kimeredt szemmel figyelt: hogy lehet, hogy van valami, amit ő nem tud? — nos, a feleségemnek volt valami baja valamelyik gazemberrel itt, egy külföldivel, aki a téglagyárban dolgozik.

— Szörnyül Tűrhetetlen, — haragudott a képviselőjelölt.

— Mit lehetne tenni a gazember ellen? — kérdezte Chambonet.

— Ó, nagyon egyszerű, — serénykedett Neuville-Dubosc ur — a fickónak munkavállalási engedélyre van szüksége. Majd nem ujtjuk meg és mehet a fenébe. Diktálja csak a nevet. Garcia... Gonzales. Kitűnő! A dolgot el fogom intézni, kedves barátom. Ezekután, ugy-e, természetesen...

— Pillanat, — szakította félbe választója — mialatt az asszony a spanyollal volt bajban, a leányom megismerkedett Breuilban a vásáron egy őrmesterrel. Boissyben fekszik a csirkefogó százada. Na, hiába mondtam a leánynak, hogy vigyázzon, most megvan a baj. És a csirkefogó megszökött, most bottal üthetjük a nyomát.

— Nyomorult! — mondta Neuville-Dubosc ur fogcsikorgatva — a neve?

— Dupuy, őrmester, a 353.asoktól.

— Ismerem a minisztert, — mondta a képviselőjelölt —, majd kényszeríteni fogjuk, hogy teljesítse kötelességét.

— Nem. Felesleges, — mondta Chambonet — nem akarjuk látni.

— Hát? Akkor áthelyeztetjük. Marokkóba küldetjük... — és mikor Chambonet még mindig nem derült fel: — Lefokoztatjuk? Kidobatjuk?

— Ez az! — örvendett Chambonet.

Neuville-Dubosc felemelkedett, kifizette a pálinkát és kezét rázta az öreg paraszttal. Előrement autója felé. Mikor eltűnt, Chambonet megragadta a titkár karját és azt mondta neki:

— Nem választom meg az urat. Vissza se jöjjön. Marha ember ez. Mind megette ezt a mést, amit elétálatam, szó se volt igaz belőle. Nincs feleségem, se lányom. Fűtül ez a környékre és a vidékre, csak képviselő akar lenni. Hát itt nem lesz. Nem választom meg!

csétlenségnek nagyérdekeségü jogi következménye van, amennyiben

ötven bucuresti-i család közös bírót eljárást indított Bucuresti városa ellen gondatlanságból okozott emberölés címén, ugyanakkor kártérítést követelnek a fővárostól.

Ugyanakkor mások is kártérítési igényekkel léptek fel Bucuresti városa ellen, így többek között két orvosnő és dr. Caligula főorvos ne-

Akiknek a sorsa ismeretlen

A halottakon és sebesülteken kívül több eltűnt is van, akiknek sorsáról mitsem tudnak. Teodorescu Dion festő azt a bejelentést tette, hogy egyik ismerősét, Filip Terézia 54 éves asszonyt az összes kórházakban kereste, de eddig nem tudott ráakadni. Az eltűntek pontos számát egyébként csak néhány nap múlva lehet megállapítani, amikor az egyes családok kiderítették már, hogy távollevő hozzátartozóik tényleg a cotroceni-i katasztrófánál tün-tek-e el, vagy pedig vidéken tartózkodnak.

Dumitrescu Oneaga fővárosi ügyvéd, aki szintén az összeomlott tribünön tartózkodott és a katasztrófa során ballábát törte, beadványt intézett az illetékes hatósághoz, amelyben bűnügyi zárlatot kért a bucuresti-i városi tanács minden tagjának vagyonára, hogy kártérítési követelése ilymódon biztosítva legyen.

Nagyon valószínű, hogy az ügyvéd példáját sokan követni fogják.

A szerencsétlenség ügyében folytatott vizsgálat során tegnap a vizsgálóbíró kihallgatta a szerencsétlenségnek azokat az áldozatait, akik kihallgatható állapotban voltak. A szakértő bizottság, amely a tribün építését tanulmányozta és megvizsgálta, befejezte munkáját és hivatalos jelentésben leszögezi, hogy a tribün építésénél a lehető legrosszabb anyagot használták, ezenkívül nem próbálták ki az ünnepség előtt az emelvény teherbíróképességét sem.

A cotroceni-i halottak számáról a legkülönbözőbb számadatok keringenek. Tegnap este a belügyminiszterium újabb hivatalos jelentést adott ki, amelyben Sergiu Dimitriu államtitkár a következőket közli:

— A halottak számáról elterjedt összes hírek fantasztikusak és tiszta kitalálások. Semmit sem titkoltunk és titkolunk el a sajnálatos szerencsétlenségről. Újból kijelenthetem, hogy a halottak száma mindössze négy, ahogyan már jelentettük is. Isternek hála, eddig nincs több halálos áldozata a katasztrófának, hogy azonban nem-e lesz több, még nem lehet tudni. Tegnap estig 300 sebesültet ápolnak a kórházakban és ezek közül husznak állapota rendkívül súlyos. A sebesültek nagyrésze vidéki nő.

Codin Stefanescu főügyész tegnap bemutatta Pop igazságügyi miniszternek a cotroceni-i tribünszerencsétlenség ügyében folytatott vizsgálat eddigi eredményéről szóló jelentését. A főügyészt ezután az uralkodó audiencián fogadta.

A legújabb hírek szerint Inculet belügyminiszter csak holnap jelentkezik ismét kihallgatásra a királynál, mert a cotroceni-i tribünbeomlással kapcsolatos helyzet tisztázódását csak holnapra várják. Az eddigi vizsgálat anynyit tudott megállapítani, hogy a mérnöki hivatal felelősség terheli. Lehetséges, hogy az áldozatok hozzátartozóinak felsegítésével külön minisztertanács foglakozik. Az államvasutak ingyenesen szállítják haza a kórházakat elhagyó sebesülteket.

Belügyminiszteri körökben úgy hírlik, hogy nem felel meg a valóságnak az a beállítás, mintha a hivatalos jelentésben közölt három halottan kívül mások is életüket veszítették volna a tribünbeomlás során. Ugyancsak megcafolják, hogy a telefonfülkében szolgálatot teljesítő katona meghalt. A belügyminiszter külön vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a három halotton kívül követelt emberéletben áldozatul a katasztrófa s ekkor kiderült, hogy újabb áldozatok nincsenek.

Costinescu miniszter ma meglátogatta a kórházakban fekvő sebesülteket.

je, aki negyedmillió lei kártérítés erejéig perli a fővárost. Ilyenformán Bucuresti fővárosnak a szerencsétlenség előreláthatólag súlyos anyagi hátrányt is fog jelenteni, mert

a halottak hátramaradottai, valamint a sebesültek 100 millió leles kártérítést követelnek.

miután szerintük az illetékes városi tisztviselők nem jártak el kellő lelkiismeretességgel.

Dobrescu volt főpolgármester beadványt intézett a városhoz, amelyben a tanács azonnali összehívását kérte annak megállapítására, hogy a cotroceni-i katasztrófaért kit terhel a felelősség, ki okozta ezt a nemzeti gyászt és kik kompromitálták a fővárosi tanácsot.

A sportszövetségek főhatósága, az UFSK ülést tartott kedden este és elhatározták, hogy

a cotroceni-i szerencsétlenségre való tekintettel körrendeletben utasítják valamennyi sporthatóságot az összes tribünök felülvizsgálására. Valamennyi sportpályán szakértő bizottság tekinti meg a tribünöket.

Ahol régebbi építésű tribünök vannak, ott elrendelik a megerősítési munkálatokat.

Oradea-ról jelentik: A szerencsétlenség sebesültjei között szerepel Fodor Péter oradea-i alpolgármester, akinek egy bordája és egyik lába, Sângereanu városi tanácsos, akinek három bordája tört el, A. Banu megyei tanácsos szemsérülést, Andru Andrei alesh-i bíró agyrázkódást kapott. Nem érkezett hír Borcea salonta-i polgármesterről, akinek hollétéről nem tudnak.

A jelenváltak magávalragadó lelkesedésének hatása alatt **mindenki látni akarja**

PATAKI-ISKOLA

vasárnap d. u. 5 órai tánckoncertjét.
Olcsó jegyek a színháznál.

»Lelketlen üzérek és rémhírterjesztők izgatnak Franciaországban«

Tiltakozás a tömeges sztrájkok ellen — Újabb sztrájkok törtek ki — A Francia Bank államosításáról szóló törvényjavaslat — Hírek a frank értéksökkenéséről

Párisból jelentik: A franciaországi sztrájk-helyzet lényegileg még mindig változatlan, mert egyes ipari üzemekben felvették ugyan a munkát, más helyeken viszont újabb sztrájkok törtek ki. Párisban ma hétezer mézárosság szüntette be a munkát és a sztrájk előreláthatólag a vásárcsarnokok személyzetére is átterjed. Bordeauxban a „Compagnie Transatlantique” társaság alkalmazottai sztrájkbaléptek és megszállták a hajógyárakat. Északfranciaországban ezzel szemben 270 ezer bányász és vasmunkás ma reggel újból felvette a munkát. Párisban a sztrájkok megszüntetésére vonatkozó békeltető tárgyalások csak lassan haladnak előre. A 200 ezer főnyi építőipari munkásság még mindig sztrájkban áll.

A bankszakmában és a villamos vasutak, valamint a villanygyárak üzemében el lehetett kerülni a sztrájkok kitörését.

Ezzel szemben a kávéházi és vendéglői alkalmazottak szerdán tartott ülésükön elhatározták, hogy sztrájkba lépnek. A kormány azt hiszi, hogy éppugy, mint Északfranciaországban, az ország többi részében is rövidesen ura lesz a helyzetnek és megszünteti az összes sztrájkokat. A francia frontharcos szövetségek levelet intéztek Leon Blum miniszterelnökhöz, amelyben

tiltakoznak a tömeges sztrájkok és azok módja ellen.

Mussolini módosítja felfogását

Abessziniá annektálására vonatkozólag

A nemzetközi politika feszült érdeklődésének előterében állanak az Olaszország új politikai orientációjával kapcsolatban elterjedt hírek és az ezzel kapcsolatban várható események. Wansittard angol külügyi államtitkár és Grandi olasz nagykövet keddi találkozásánál Grandi világosan rámutatott arra, hogy amennyiben a Népszövetség legközelebbi ülésén nem függesztik fel az olaszellenes szankciókat, úgy Olaszország nyomban kilép a Népszövetségből. Az olasz nagykövet kijelentette még, hogy *Olaszország megértést kíván mutatni a Népszövetség irányában Abessziniá annektálásáról*. Diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy még

a népszövetségi tanács ülésézése előtt Mussolini be fogja jelenteni, hogy mennyiben módosította felfogását Abessziniá annektálására vonatkozóan.

Valószínűre veszik, hogy Ciano gróf, az új olasz külügyminiszter ünnepélyesen be fogja jelenteni, hogy Olaszország mandatórius területnek tekinti Abessziniát és azt a népszövetségi alkotmány szellemében kívánja kormányozni.

Grandi egyébként tegnap este másfél órán át tanácskozott Eden külügyminiszterrel. Az angol lapok megállapítják, hogy a londoni megbeszélésekkel egyidejűleg Párisban Delbos külügyminiszter hosszabb tanácskozást folytatott Cerutti olasz nagykövettel. A lapok ezt a kettős tanácskozást sorsdöntőnek és messze kiható fontosságúnak tartják.

Londoni jelentés szerint angol politikai körökben úgy tudják, hogy

Anglia minden körülmények között az aktivitás terére lép a szankciók kérdésében.

Azt is tudni vélik, hogy egy amerikai állam is elvben csatlakozott az angol állásponthoz és amennyiben Franciaországgal sikerült megállapodni a követendő magatartás tekintetében, úgy Olaszország pontos feltételeket kap a szankciók felfüggesztésére vonatkozóan.

Salengro belügyminiszter ma rádió útján hívta fel a sztrájkolókat a munkába állásra. A miniszter beszédében a lelketlen üzérek és rémhírterjesztők ellen fordult, akik aljas céljaikra akarják a jelenlegi helyzetet kihasználni.

A francia pénzügyminiszter legközelebbi péntekig a kamara elé terjeszti a Francia Bank alkotmányreformjáról, illetve államosításáról szóló törvénytervezetet. A törvénytervezet, amely vázlatosan már elkészült, a következő módosításokat tartalmazza:

A bank tőkéjét a jövőben államrészesvények képezik. Megváltoztatják az osztalékok elosztásának eddigi módját, módosítják a tartalékok kezelését és jelentős változásokon megy át a magánrészesvények képviselői joga is. A közgyűlés összehívását illetően a bankkormányzó felhatalmat kap. Különböző bizottságok alakulnak, amelyek egy végrehajtóbizottság utasításainak megfelelően működnek majd.

Bucuresti-i jelentés szerint a francia frank várható 25 százalékos értéksökkenésére való tekintettel a román cégek minden üzleti tranzakciót beszüntettek a francia valutában. A frankkal kapcsolatos hírek hatása alatt a frank árfolyama a magánforgalomban állandóan esik. A bucuresti-i piacon 10.50 lei alá esett a frank és további esést várnak, mert nincs vevő, ellenben mindenki igyekszik szabadulni frankkészleteitől, még a Banca Naționala is.

Impozáns urnapi körmenet Arad-on

Junius 14-én ismét körmenetet rendez Arad katolikus társadalmi Ház ezer főnyi tömeg a körmenetben

Tegnap délelőtt ünnepi díszbe öltözött oltárok pompáztak az Avram lancu-téren s a virággirlandokkal feldíszített Szentháromság szobor hirdette a kereszténység legszebb ünnepét: Urnapját. Bár csütörtökön munkanap volt, a város vezetőségének s különösen Vulpé Iosif alpolgármesternek gondoskodása folytán sikerült ezt az ünnepet a hívők áhitáthoz méltó keretek között megünnepelni, mert az egyházi körök legnagyobb meglepésére ezen a napon a piacot a város egyik más pontjára helyezték át s a város főbb utvonalaival, ahol a körmeneti ünnepség lefolyt, az autobus és minden más jármű forgalom szünetelt. Ugyisint a város vezetőségének nobilis gesztusa volt a Szentháromság szobor melletti sátor felállítás, a szobor átfényezés és az izléses díszítések elhelyezése.

Délelőtt 9 órakor vette kezdetét az ünnepi szent mise a belvárosi katolikus templomban. Fényes papi segédlettel celebrálta a szép szimbólumokkal telített szertartást dr. Lakatos Ottó plébános, szentszéki tanácsos, akinek oldalán fényes miseruhákban Mayer Callixt, Rubiskó Bálint, valamint Szöcs Didák lelkészek segédkeztek. Mise után megindult az ünnepi körmenet a város nyugati oldalán az Avram lancu-tér felé. A baldachin alatt haladt az ősz plébános az Oltári szentséggel s előtte fehér ruhás gyermekek illatos virágokkal hintették tele az utat. Az összes katolikus egyesületek, a tanuló ifjúság s mintegy 6000 főnyi ünneplő tömeg haladt példás rendben, ünnepi zászlókkal és énekszóval a papság nyomán, az Avram lancu-téri oltárok felé. Három különböző ponton voltak elhelyez-

ve az oltárok s a kapuboltozatok egyházi zászlókkal, virággirlandokkal, szentképekkel gyönyörű keretet nyújtottak a fényes szertartáshoz. Harsányi Vince, Novák Mihály, Cetetean Demján és Szöcs Didák hittanár vezették a menetet, míg a gyermekek felvonulását Haller Józsa, Ormay Magda és Pintér Ilona vezették. A rendőrség diszorsége szegélyezte a felvonulók tömegét. A világi rendezők közül nagy agilitást fejtettek ki Sebők Márton és Müller József. A kisnékhar, Jézus Szive és Szent Antal énekkarok működtek közre egyházi dalok éneklésével az ünnepség fényének emeléséhez. Vezényeltek a mise alatt: Mittermüller József karnagy, orgonán játszott Kálczy Vilma.

Mintha az idő is kedvezni akart volna, az ünnepi körmenet alatt ragyogó, napfényes ég borult a város fölé. A hívők ezrei virágcsokrokkal a kezükben, áhitatos szívvel, lassu lépésekkel meneteltek az Oltáriszentség nyomán. Háromszor állott meg a papság a három oltár előtt és dr. Lakatos Ottó plébános megáldotta az ünneplő hivatásokat. A menet végül is visszatért a templomba, ahol ünnepi Te Deum és áldásosztás következett. A reggeli mise alatt az ifjúság számára a templom udvarán Harsányi Vince tartott ünnepi istentiszteletet. Fél tizenkét óra körül ért véget a fényes egyházi szertartás, melyben örvedetes módon nyilvánult meg nemcsak a hívek ragaszkodása, hanem a város lakóinak harmónikus összetartozása és a város vezetőségének méltányossága.

Pünkösöd utáni második vasárnap, azaz június 14-én megismétlődik az Urnapi körmenet a város régi fogadalmának megfelelően.

STRADIVARI zseniális utódja egy anconai asztalos

Róma, június 10. Az olasz kisiparosok vezérei között mostanában sokat beszélnek Cutugno anconai hegedűkészítőmester csodálatos hangszereiről. A feketeképű, középkori szerzeteshez hasonló Cutugno állítólag olyan hegedűket készít, amelyek nemcsak kiállják a versenyt Stradivari, Amati, Guarneri legjobb remekeivel,

hanem még felül is mulják a cremonai mesterek műveit.

Cutugno története ma közszájon forog Olaszországban. Azok, akik játszottak Cutugno hegedűin, esküsznek rá és azt mondják, hogy a cremonai mesterek óta nem volt hasonló hegedűépítő zseni.

Cutugno mestert huszéves koráig taníttatta az apja. Azt szerette volna, ha fiából hivatalnok, orvos, ügyvéd vagy hasonló foglalkozású „ariember” lesz. De Cutugno háboruba ment, megsebesült és a lábadozók műhelyében asztaloskodni kezdett. Már régebben vonzódott a muzsikához, de — miután apja nem taníttatta — önmagától tanult és cincogott egy rossz, olcsó hegedűn. A rokkantaknál kitanulta az asztalosmestert és az asztalosműhelyben minden előtanulmány nélkül, tisztán érzésből hegedűt faragott önmagának. Még pedig olyan jól, hogy csodájára jártak.

Néhány évvel ezelőtt Anconában hangversenyezett Vasa Prihoda, a kiváló hegedűművész. Cutugno jelentkezett nála és megkérte: játsszon valamit az ő hegedűjén. Prihoda eleget tett a kérésnek és — állítólag — el sem akarta hinni, hogy az anconai mester készítette a hangszert. Koncertjén is Cutugno hegedűjén játszott és az est végén kijelentette:

az anconai hegedűkészítő hangszeréhez hasonló csodáshangú szerszám még sohasem volt a kezében.

Ezuttal megígérte: ahol csak játszik, közhírré teszi, hogy egy új olasz hegedűkészítő zseni hangszerét használja.

Cutugno boldog volt. És várt.

Két évig várt Cutugno: hiába! Az an-

conai hegedűkészítő potom pénzért kezdte el adogatni remekhangú alkotásait. Végre barátainak rábeszélésére vonatra ült és Rómába utazott, hogy szakemberek előtt vizsgáztassa le hegedűit. Cutugno a római operaház néhány kiváló hegedűsének bemutatta hangszereit. Hatalmas sikert aratott. A zenészek fellármázták az olasz kisiparosok vezetőit, akik gondozásba vették Cutugno. A szakértők jelentései szerint

a hegedűkészítésnek olyan zsenije Cutugno, amilyen egyszer akad egy ezredében.

Hegedűi állítólag csakugyan jobb a legjobb ismert hegedűknél.

Amikor megkérdezték Cutugno, hogyan képzeleli nagyszerű képességeinek kihasználását, lemondóan magyarázta:

— Egy hegedűkészítő nevét csak egészen nagy, elismert művészek propagálhatják. A ma ismert hegedűsök mindegyikének méregdrága antik hangszere: Stradivariusa, Amati-ja, Guarnerije van. Ha az én hegedűmön játszik és ezt közhírré teszi, kettős kára van. Az egyik, hogy az érdeklődés nemcsak neki, hanem a hegedűmnek is szól, a másik pedig, hogy antik hangszerének ára feltétlenül csökken, mihielyt kiderül, hogy ma is lehet elsőrendű hegedűt készíteni, olyant, amelyik jobb, mint az övé. Gyártani igazán jó hegedűt nem lehet. Azt készíteni kell! Én nem rendezkedhetem be gyáriparrá. A gyűjtőkre sem számíthatok, mert azok még féltékenyebben örködnének kincseik árának épségben tartásán. Bele kell törődnöm sorsomba, hogy majd csak halálom után leszek világhírű!

Az olasz kisiparos-vezérek azonban azt akarják, hogy Cutugno élete ne ilyen melankolikus akkorddal záruljon le, hanem — maradjuk stilszerűek — a prosperitás vidám triláival szökeljen a világhír és a gazdagság felé. Kinek lesz igaza: a vezérek agilitásának, vagy a hegedűkészítő emberismeretének, azt a jövő mutatja majd meg. (b. i.)

Ady Endre ismeretlen cikke Léon Blumról

Amikor Blum próbaházasságot ajánlott a lányoknak

Csak Ady Endre legszűkebb baráti köre tud arról a kéziratról, amelyben Ady Endre 29 évvel ezelőtt élesen szembeszállt Léon Blum fiatal francia szocialista vezérrel. Blum most miniszterelnök lett és így különös érdekességre tarthat számot Ady Endrének ez az írása, amely eddig teljesen ismeretlen volt s amely Blumról rajzol gyors és eredeti kis portrét.

1907. június 14-én — tehát pontosan 29 évvel ezelőtt — írta Ady „Léon Blum tanácsa” címmel ezt a néhány erőteljes vonással odavetett arcképvázlatot, amely arról referál, hogy mi volt a jelenlegi francia miniszterelnök álláspontja a modern házasság válságáról, — akkor, amikor még ő maga is kezdő politikus és házasulandó fiatal ember volt.

Az ismeretlen Ady-kézirat szövege a következő:

„Léon Blum nem nagy író, nem valaki, de van neki közönsége. Tipikusan burzsoá-lelkű és erkölcsű ur, tehát érdekes papagáj. Ő bizonyára csak azt ismétli, amit gazdag polgári szalonokban hallott. A párisiaknak és a franciáknak azért van rossz hírük, mert őszinték. Alapjában azonban a mai francia irodalom és művészet kifejezője az egész mai polgári világrendnek. Léon Blumnak fáj, hogy a házasságok manapság nem sikerülnek. Eszébe se jut, hogy talán az intézményben van némi hiba. Isten ments ilyen feltorgatót tant hirdetni. Neki megvan a maga saját polgári panaceája. Azt tanácsolja, hogy szabad legyen a kisasszonyoknak kísérletezni! Esetleg a kísérletezések közben rábukkanhat egy alkalmas férjre. Esetleg pedig beláthatja, hogy egyik férfi kutya, a másik eb. Ez esetben okosan, szépen, megbékülten hajtja fejét egy praktikus házasság igájába. Arra a kérdésre, hogy hátha a kisasszonyok baluliránának a kísérletezésükkel, Léon Blum röviden válaszol. A kisasszonyoknak legyen annyi eszük, hogy gyermekük ne legyen, míg kisasszonyok! Ime: ez a mai társadalmi erkölcs — dióhéjban, amely feltörhető...”

Eddig az Ady-kézirat. A problémán, amelyet felvet, kissé átszaladt persze az idő, de a házasság válságának nagy problémája maig sem oldódott meg.

Jellemző, hogy Léon Blum 29 évvel ezelőtt ilyen „modern” tanácsot adott a férjhezmenendő lányoknak. Mindenesetre a portré, amit Ady rajzolt róla, rendkívül meglepő. Az egész világ visszhangzik attól, hogy Franciaország miniszterelnöke egy szocialista lett. Ady Endre „tipikusan burzsoá-lelkű ur”-nak festi, aki „csak azt ismétli, amit a gazdag polgári szalonokban hallott” . . .

Érdeklődött már a

Carmen Sylva-i nyaralási akciónkról?

Siessen, mert lekésik a terminusról, csak 15-ig lehet jelentkezni.

Indulás június 19-én.

A tíz teljes napos nyaralás (az utazási időn kívül), vasuti és minden mellékköltséggel

csak 2,750.— lei

Kérjen prospektust az

Aradi Közlöny utazási osztályánál

A nyaralási akció lebonyolítása a

Napilapok Egyesült Utazási Osztályának rendezésében történik.

Az arad-i ügyvédek panaszára:**Visszaállította az igazságügy-minisztérium az arad-i ügyvédi irodák hivatalnokainak jogait**

Kategórikus utasítás érkezett a timisoara-i tábla útján az arad-i bírósághoz. — „Az állam érdekeit szolgálja az ügyvédi hivatalnokok munkája,“ — mondja a miniszteri leirat

Régóta tartó nézeteltérésnek vet véget egy most érkezett igazságügyminiszteri rendelet, amelyet több arad-i ügyvéd panaszra nyomán adtak ki. Mint emlékeztetés, az arad-i ügyvédjelöltek kérésére az ügyvédi kamara vezetősége határozatot hozott, amelyben eltiltotta a bírósági munkától az ügyvédi irodák kisasszonyait és hivatalnokait, ezt a munkát kizárólag az ügyvédjelölteknek tartva fenn. Ily módon akarta elhelyezni a munkanélküli jelölteket a kamara. Az intézkedés ellen azonban számos arad-i ügyvéd tiltakozott, egyrészt azért, mert nem nélkülözhetők az összes ügyveket nagyszerűen ismerő, begyakorolt hivatalnokaikat vagy hivatalnoknőiket, másrészt pedig azzal az indoklással, hogy költségvetésük nem bírja el az ügyvédjelöltek alkalmaztatását. Miután azonban a bíróság a kamara intervenciójára már eltiltotta a bírósági munkától az ügyvédi irodák tisztviselőit, az ügyet az ügyvédi kamara közgyűlése elé terjesztették. Itt azután kimondták, hogy *csupán az iratok áttanulmányozása tilos az ügyvédi hivatalnokoknak, a többi, ugynevezett adminisztratív munkát zavartalanul elvégezhetik.* Ebben az értelemben értesítették az arad-i törvényszéket is, azonban *ennek dacára, főként a vidéki járásbíróknál továbbra is megakadályozták az ügyvédi irodák hivatalnokainak munkáját.*

Az arad-i ügyvédek egyrésze végül is a timisoara-i Tábla útján az igazságügy-minisztériumhoz fordult

és rámutatott arra, hogy ez az intézkedés ellenkezik az ügyvédtörvénnyel és semmiképpen nem szolgálja az ügyvédi kar érdekeit. Csak az lehet az eredménye az ilyen intézkedéseknek — hangsúlyozza a memorandum — hogy *idős ügyvédeknek maguknak kell adminisztratív munkáikat elvégezniük, így meggyőződnie arról, kellően felülbélyegezték-e egyes iratokat, jogerőre emelkedett-e egy-egy végzés, elküldték-e az idézéseket valamelyik ügyben és így tovább.* Mind olyan munka, amelyet az iroda kisasszonya vagy hivatalnoka elvégzett. *Marta Alexandru dr. táblai főelnök belátta a panasz jogosultságát és ilyenértelmű jelentést terjesztett az igazságügyminisztériumhoz, ahonnan, ugyancsak a tábla útján, most jött meg a válasz. Ebben teljesen helyt ad az arad-i ügyvédek álláspontjának és leszögezi, hogy sem az ügyvédtörvény, sem más rendelkezés nem tiltja el az ügyvédi irodák hivatalnokait az egyes munkálatok elvégzésétől és kivételt csak az iratok jogi áttanulmányozása képez, amelyet kizárólag ügyvéd végezhet el.* Leszögezte a miniszteri rendelet, hogy

a hivatalnokok munkája éppen az állam érdekeit szolgálja, mert meggyorsítja a perek menetét és ellenőrzi, vajjon az aktákat kellően felülbélyegezték-e s ilyen módon az állami érdeket védi. Szigorúan utasítja tehát a bírói fórumokat, hogy ezt a munkát semmi körülmények között sem akadályozzák meg.

A rendelet nyomán most már végleges elintézészt nyert a probléma és az irodák kisasszonyok, valamint hivatalnokok nyugodtan folytathatják munkájukat.

Jeruzsálem teljesen elszakadt a külvilágtól

A felkelők elvágta a telefon- és táviróvezetékeket — Ütközet az arabok és a karhatalom között

Jeruzsálemből jelentik: Palesztinában a helyzet változatlanul súlyos. Az elmúlt éjszaka Jaffában sorozatos merényleteket követtek el angol rendőrök ellen és *tizenegy rendőrt kellett súlyos késszurásokkal kórházba szállítani.* Hebronban az arab felkelők közöport zudítottak a rendőrökre, akik közül többen súlyosan megsebesültek. Jeruzsálemben röpcédulákat osztogattak az angol katonák között, akiket felszólítottak, hogy ne küzdjenek az arabok ellen, akik csak jogaikat védik.

Nazarethben a városi tisztviselők és munkások sztrájkba léptek.

A zsidó nemzeti komité gyűlésre készül. Az arabok teljes erővel tovább szervezik a sztrájkot, az arab lapok nagyobb része nem jelenik meg.

A legsúlyosabb esemény a vidéken történt, ahol szerdára virradó éjjel először történt meg, hogy *jóllelgyverzett arab csoportok zárt sorokban támadást intéztek zsidó telepítvények ellen.* Az arabok körülverték a zsidó telepítvényeket és puskatűzet zudítottak a házakra. Elkeseredett harc kezdődött és végül is a segítségül siető katonaságnak gépfegyvertűzet kellett indítani az arabok ellen.

Szabályszerű ütközet fejlődött ki a főfegyverkezett felkelők és a karhatalom között,

amely csak akkor dőlt el, amikor a katonaság erősítést kapott. A harc halottainak és súlyos sebesültjeinek pontos számát nem lehetett megállapítani, mert az arabok elhurcolták halot-

Schacht Belgrádba érkezett

Nagyfontosságot tulajdonítanak a német pénzügyi diktátor utjának

Belgrádból jelentik: Dr. Schacht Hjalmar, a német birodalom gazdasági minisztere és a birodalmi bank kormányzója, ma reggel repülőgépen Belgrádba érkezett. Dr. Schacht viszonzozza Radosiavievicsnek, a jugoszláv bank kormányzójának a közelmúltban tett berlini látogatását. Schacht kijelentette az újságírók előtt, hogy utazásának nincs sem politikai, sem közgazdasági jellege. A német pénzügyi diktátor szombaton folytatja útját Athén felé.

A német birodalom gazdasági miniszterének kijelentése ellenére a nemzetközi sajtó meg van győződve arról, hogy a középeurópai és balkáni ut fontos politikai és gazdasági tárgyalásokkal van összefüggésbe.

taikat és sebesültjeiket. Az arabok golyói két polgárt és három katonát öltek meg, ötöt pedig megsebesítettek. Azt hiszik, hogy az arabok vesztesége legalább hat halott és husz sebesült. Palesztina különböző részein *bombardánások történtek.*

A Reuter-ügynökség jelentése szerint Palesztinában jelenleg *két teljes angol brigád tartja fenn a rendet.* Az egyik brigád Északpalesztinában, a másik pedig délen teljesít szolgálatot.

Felmentettek egy curtici-i gazdát, aki saját és egész rokonsága vagyonát elvesztette egy örökségi perben

A bíróság megállapította, hogy a vádlott jóhiszeműen írta alá rokonai nevét az ügyvédi meghatalmazásra

Nem mindennapi hamisítási ügy került ma az arad-i törvényszék első szekciójának *Mager-Simionescu-tanácsa* elé. Orz Gheorghe curtici-i gazdát hamisítással vádolták, mert tíz rokonának nevét hamisította egy ügyvédi meghatalmazásra, amelynek értelmében az egész család megbizta dr. *Covaciu Sever* ügyvédet egy örökségi per lebonyolításával. *Orzék a pert elvesztették, sőt az egész család vagyona ráment a költségekre,* úgy hogy Orz Gheorghe és tíz rokona teljesen koldusbotra jutott. A rokonok erre bünvádi feljelentést tettek a gazda ellen, kijelentve, hogy tudtuk és beleegyezésük nélkül írta alá nevüket az ügyvédi meghatalmazásra. Az ügy mai tárgyalásán a vádlott beismerte ezt, de hangsúlyozta, hogy teljesen jóhiszeműen járt el, sőt rokonai érdekeit vélte szolgálni. Miután a tanúk valómásából sem nyert megállapítást a rosszhiszeműség, a bíróság felmentette a vádlottat.

CENTRAL 6, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

Márta (A richmondi leányvásár)
Flotow romantikus vígoperájának filmváltozata.
HELGE ROSWAENGE. CARLA SPLETTA.

SELECT 6, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

JOSEPHINE BAKER káprázatos filmje:

ZOUZOU

URANIA 6, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Premier!

Barnum-cirkusz

Wallace Beery, Virginia Bruce, Adolphe Menou

Huszonhat pénzbírságot kényszermunkává változtatott át az arad-i járásbíró

Megkezdték az új büntetőtörvény egyes paragrafusainak alkalmazását — A munkatáborok felállítását a megyének és községeknek végeznek közmunkát az elítéltek

Az új büntetőtörvénynek ama része, mely a behajthatatlan pénzbírságokat kényszermunkává változtatja át — mint ismeretes — életbelépett és ennek alapján az arad-i büntető járásbíró egymásután hozza meg végzéseit, amelyekben a megbírságot, akiken nem tudják behajtani a büntetést, kényszermunkára ítéli. Eddig összesen huszonhat esetben hozott hasonló végzést a járásbíró. A törvény munkatáborokba küldi az úymódon elítélteket, miután azonban még nem történt meg a táborok felállítása, átmeneti intézkedésként

a megyéhez és községekhez osztják be a megbüntetteteket közmunkákra.

Azoknak, akiket végzésben értesítenek a bíróság átváltoztatásáról, nyomban jelentkezniük kell a megye vagy község vezetőségénél munkára és ott osztják azután be őket. Előreláthatólag utépítéseknel és más hasonló közmunkáknál használják fel a jelentkezőket.

Mindazokat, akik nem tesznek eleget a járásbíró végzésének és elmulasztják a közmunkára való jelentkezést, *letartóztatják és fogházbüntetésre változtatják át a bírságot.* Ilyen eset azonban ezideig még Arad-megye területén nem fordult elő, mert mindenki szívesebben veszi a közmunkát, mint a börtönt.

HIREK

Csodaszemüveg

Érdekes találmányról érkezik hír. A hamburgi Fizikó-biológiai Intézet kutató műhelyéből most került ki a „csodaszemüveg”, mely neofán üvegek révén csodálatosan színpompásnak mutatja a környező világot. A piros, zöld és kék színek fokozott mértékben érvényesülnek és valóságos szinkáprázatszerű élményben van része annak, aki egy ilyen üvegen keresztül szemléli a tárgyakat. Ez a találmány, különösen a színvakok és rossz színlátók számára felbecsülhetetlen, mert orvosi megállapítás szerint a férfiak hat százaléka színvak, a kormányosok, kocsivezetők több izben voltak színvakosságuk miatt katasztrófák előidézői. Guttman Alfréd dr. német kutató, aki maga is szenved ebben a látászervi hibában, érdekes tapasztalatokat közölt az új üvegről. Csökkent színérzéke, ugymond, teljesen helyredlött és ezenkívül ködbe, füstbe burkolt tárgyak, amelyek szabad szemmel tekintve, alig voltak kivehetők, a szemüvegen át határozott körvonalakat mutattak. Alkonykor, midőn a külvilág szinkulönbségei kezdenek elmosódni, a látás határozottan javul, a szembejövő gépkocsik fénykévéje pedig elveszti vakító hatását.

— Egy izben tárlaton voltam — mesélte a professzor az újságíróknak — s a terembe lépve, elfelejtettem levenni a szemüvegemet. Meglepetten kiáltottam fel, a kiállított festményeken soha nem látott tündökléssel szípkóráztak a színek és elfogott a lelkesedés a festőművészet ily jóka látára. A tájképek színei, fokozott élénkségük dacára, egy tündérvilág káprázatahoz hasonlítottak. Legjobban a mescalin-mámor, a mexikói kaktusz-fajta által előidézett szinkáprázathoz hasonlíthatom a szemüveg által kiváltott színhatást. A szemüvegen keresztül az emberl bőr gyönyörű rózsaszínű fényben tündöklök, kissé gyöngyházszerű villódzással. A találmány legnagyobb jelentősége a közlekedésben, a nagyvárosi forgalomban és a hajózásban van, miután megakadályozza, hogy a formányost vakítsa a tulerős napfény. Közeledő hajók, bóják s egyéb akadályok élénkebben s messziről jól láthatók. Ködben, amikor a messzelátó hasznavehetetlen, a neofán szemüveg nagyértékben elősegíti a tájékozódást.

A csodaszemüveg, előreláthatólag egyike lesz a legnépszerűbb találmányoknak; pesszimista költők csak orrukra illesztik a neofán-üveges monoklit, vagy szemüveget és máris ragyogó rózsaszínből látják a világot. Az érdeklázások volegényei mennyasszonyuk hiányzó bájait könnyen pótolhatják a vizuális csodával, mely ragyogó gyöngyházbőrű, szépséges tündérré varázsolja a legkorosabb aggszüzet is. A festők legsikertelenebb alkotásaikban is elgyönyörködhetnek s a látóvilág szépségei a legkomorabb lelkeket is csodálatra készítik.

Az új szemüveg megtanít bennünket arra is, hogy csupán érzékeink csalóka játékának rabjai vagyunk s ha holnap valamelyik titokzatos műhelyből kikerül a mesebeli ing, nem kék... nem barna... amelyik viselőjét boldoggá teszi, talán megszületik a technika legragyogóbb csodája: a Boldog Ember...

— ENYHÜLŐ IDŐ. A szél gyengülése, kisebb esők és lassu felmelegedés várható.

— Kisantant vezérkari értekezlet Bucurestiben. Bucuresti-ből jelentik: A jövő héten lesz Bucuresti-ben a kisantant vezérkari összejövedele. Szó van arról, hogy ezentul minden évben tanácskozársra ül össze a három állam vezérkara.

— Kisantant-demonstráció készül a fővárosban. Bucuresti-ből jelentik: Julius elelén kétezer csehslzovák és ugyanannyi jugoszláv érkezik a fővárosba, ahol nagyarányu manifesztációt rendeznek a kisantant államok közötti szoros és bensőséges kapcsolatok demonstrálására.

— Hodzsa javaslata a középeurópai államok gazdasági együttműködéséről. Prágából jelentik: A jövő hét folyamán Hodzsa Milan miniszterekből a parlament elé terjeszti új törvényjavaslatát, a mely a középeurópai államok gazdasági együttműködésének problémájával foglalkozik.

Felhívás a sorsjegyvásárló közönséghez!

Az aradi sorsjegyvásárló irodák felkérlik a sorsjegyvásárló közönséget, hogy sorsjegyeiket legkésőbb szombat estig sziveskedjenek kiváltani, mert vasárnap, húzás előtti napon csak déli 12 óráig tartanak nyitva és hétfőn, húzás napján már nincsen sorsjegyvásárlás.

— Angol—orsz tengerészeti tárgyalások. Londonból jelentik: Holnap kezdődnek Londonban a nagy érdeklődéssel várt angol—szovjetorsz tengerészeti tárgyalások.

— Junius 24-én kezdődnek az érettségi vizsgák. Bucuresti-ből jelentik: A közoktatásügyi miniszter rendelkezése értelmében az ország egész területén junius 24-én kell megkezdeni az érettségi vizsgálatokat, amelyek junius 30-án fejeződnek be. A közoktatásügyi minisztériumhoz felterjesztett kimutatásokból kitűnik, hogy az érettségire kerülő növendékek száma az idén nagyon megcsappant. A legnagyobb részük ősszel fogja megkísérelni az érettségit.

— Ottó főherceg feltűnésteltő nyilatkozata. Londonból jelentik: A „Daily Herald” mai számában az első oldalon közli Habsburg Ottó nagy feltűnést keltő nyilatkozatát. A nyilatkozat szerint a főherceg hajlandó arra, hogy eleget tegyen népe hívásának és erre a hívásra nyomban válaszoljon fog.

— Havazott Sinaia környékén. Bucuresti-ből jelentik: Ma reggel Sinaia környékén többnapos esőzés után hó jelentkezett. A Bucegi csucsát hó fedi. — Basarabia-ból jelentik, hogy az ottani terméskilátásokat az eső jelentékenyen megjavította.

Hiéna-lepkék

Londonból jelentik: Érdekes előadást tartott a napokban Carpenter, az oxfordi egyetem tanára, aki kimutatta, hogy él Abessziniában egy lepkefaj, amely a sakalokhoz és a keselyűkhöz hasonlóan hullákkal táplálkozik. Carpenter e lepkefaj példányaira Hodson, egykori addisz-abebei angol konzul gyűjteményében akadt rá. A konzul abessziniai tartózkodása alatt szorgalmasan gyűjtötte az ottani lepkeféléket és tudományosan meg is vizsgálta azokat.

— Elfogták az igazságügyminiszter tolvaját. Bucuresti-ből jelentik: Jelentették, hogy Pop igazságügyminiszter zsebtolvajlás áldozata lett a templomban. A rendőrség tegnap elfogta a tettést egy Tanovici Ernest nevű fiatalember személyében, aki különféle bűnözéseiről már régóta ismerőse a rendőrségnek. Tanovici nyomban elfogatása után beismerete tettét.

Házimulatságokon

és táncestélyeken

zenés szórakoztatást vállal:

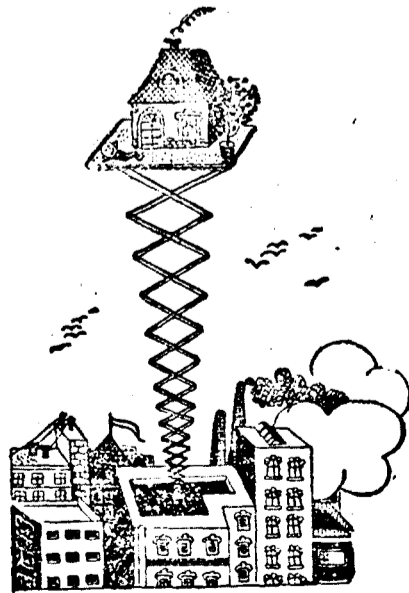
Lammert és Lévy-Jazz-Duo.

Jazz zongorórakat ad Lammert.
Str. M. Corvin 6., I. em. 2631

— Hadiözvegyek és hadiárvak vasuti kedvezménye. Bucuresti-ből jelentik: A CFR vezérigazgatósága közli, hogy a jövőben a hadiözvegyek és hadiárvak a gyorsított vonatok díjtöbbleténél ugyanazt a kedvezményt élvezik, mint a katonai személyek.

— Terjed a belga bányászsztrájk. Brtixelből jelentik: A sztrájkmozgalom kiterjedt Liege környékének összes szénbányájára, azonfelül más iparágakra is. Jarstal szénvidékén a sztrájkolók megszállották a bányákat. A tárgyalások a munkaadók és munkások között folyamatban vannak. Eddig egyetlen összetűzés sem történt.

Uj week-end-találmány

magaslati üdülésre kényelmetlen utazgatások nélkül.

Orizze meg egészségi egyensúlyát!

Hülés, reuma és fejtájás, továbbá minden idegbántalom ellen a leg-hatásosabb gyógyszer a

UJWOL

kitűnő idegcsillapító.

Egy doboz 3 tablettával Lei 9.—
kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában.

— Lemondott az olasz külügyminiszter berlini útjának tervéről. Rómából jelentik: Politikai körökben úgy tudják, hogy Ciano gróf külügyminiszter lemondott arról a tervéről, hogy Berlinbe utazzon és személyesen kísérelje haza ott tartózkodó feleségét.

— Székely Anikó férjhez ment egy budapesti gyároshoz. Arad társadalmi és gazdasági életének egyik jelentős és közbecsülésben álló tagja, dr. Székely Lajos gyáros bájos, fiatal leányát: Anikót, a napokban vette feleségül dr. Sedy László gyáros, a jónévű budapesti Rothauer László-cég főnöke. Székely Anikó az arad-i társaságok kedvence, gyakran járt fel Budapestre s ott ismerkedett meg az egyik társaságban jelenlegi férjével. Az ismeretségből szerelem fejlődött s a fiatalok elhatározták, hogy egybekelnek. Székely Lajos dr. Budapestre utazott s mikor Sedy László, mint leánykérő jelentkezett, az apának semmi kifogása sem volt a mindenképpen előnyösen ismert fiatal gyáros személye ellen, beleegyezését adta a házassághoz. Ünnepi keretek között ment végbe az esküvő Budapestben. Az esküvön tanuk voltak: Vitész Tóth András országgyűlési képviselő és Kerész Béla lapszerkesztő. A fiatal párt és az örömszüloket arad-i ismerőseik és jóbarátaiak számtalan üdvözlő távirattal keresték fel. A fiatalok Olaszországba utaznak nászútra.

— Svájc ma sem ismeri el a szovjetet. Bernből jelentik: A svájci nemzeti tanács ma reggel 96 szavazattal 72 ellenében elvetette a Szovjet-országgal való kapcsolatok úrafelvételére vonatkozó javaslatot.

— Rágalmazásért elítélt arad-i szabó. Az arad-i szerb hitközségben dult harc egyik epilógusa került ma az arad-i törvényszék elé. Radován Milivoj, a hitközség elnöke jelentette fel rágalmazásért Mitrity Vladimir szabót, aki az egyik arad-i lapban nyíltteret tett közé és ebben lemondásra szólította fel az elnökséget, azon a címen, hogy szabálytalanságot követett volna el. A tárgyalás folyamán a szabó böbeszédűen adta elő védekezését, amelyet azonban a bíróság nem fogadott el, hanem Mitrityét bűnösnek mondotta ki és 4000 lei pénzbüntetésre, 2000 lei erkölcsi kártérítés megfizetésére ítélte és kötelezte az ítélet lekötöttetésére. Az ítélet ellen ugy a szabó, mint a feljelentő felbezést jelentettek be.

— Autókatasztrófia — négy halott. Fürstenbergből jelentik: Egy Berlinből jövő gépkocsi Fürstenberg közelében egy útszéli fának rohamt és felfordult. Az autó sofförje és három utasa szörnyethaltak.

— Áldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviznek már mérsékelt adagokban való használata által is könnyű és hig ürü lést, ugyszintén rendes gyomor- és bélműködést érnek el. Az orvosok ajánlják.

— Büntetés — a villanylámpa miatt. Egy villanylámpa miatt került az arad-i törvényszék elé Bakos István zimandulnoui gazda, akinél olyan villanylámpát találtak, amely, ha meggyújtják, a magyarországi nemzeti színeket adja. A vádolt azzal védekezett, hogy az arad-i bicikliüzletekben árusítják ezeket a lámpákat és nem volt szándékában az ő lámpájával semmiféle propogandát üzni. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével 800 lei pénzbüntetésre ítélte Bakost.

— Képes hirodó a rádió aktuális eseményeiről, nyilatkozatok, riportok és a rádió sportverseny megfajtése található a „Rádióélet” most megjelent számában. Ötszázötven díjazott pályázó névsorát közli. A „Rádióélet” kiadóhivatala: Budapest, Sándor-u. 7. kívánatra bárkinek készséggel küld ingyen matricányszámot.

Kéthayi börtönre

Ítétek egy arad-i egyetemi hallgatót, mert a kommunista himnuszt énekelte

Az éneklésben résztvevő munkásokat is megbüntették. — Érdekes kommunista per az arad-i törvényszék előtt

Az arad-i törvényszék első szekciójának Mager-Simionescu-tanácsa ma ítélték V. J. arad-i egyetemi hallgatót, valamint Stern Zoltán, Mahler József, Szilágyi Lajos és Cirkó István arad-i munkások igaztási bünpörében. A vád ellenük az volt, hogy egy arad-i munkásösszejevetel alkalmával a kommunista Internacionálét énekeltek. Az összejevetel ez év márciusában volt és a vizsgálat nyomán vádat emeltek az énekelők ellen, akik ma kerültek a bíróság elé. Miután a törvényszék megállapította bűnösségüket, V. J.-t kéthavi börtönre és 2000 lei pénzbüntetésre, a többi egy-egy havi börtönre és 1000—1000 lei pénzbüntetésre ítélték. A bíróság kimondta, hogy az egyetemi hallgatót azért büntette meg súlyosabban, mint a többi, mert a diákoknak semmi keresnivalója sem volt a munkások összejevetelén.

— **Pádai Szent Antal ünnepe.** Szombat délután 10 órakor a belvárosi Minorita-templomban Pádai Szent Antal tiszteletére főpapi mise lesz, melyet Kayser Lajos pápai prelátus celebrál, aki erre az alkalomra Timisoara-ról Arad-ra jön. Ezen a napon a vidékről is számos bejelentett egyházi vendéget várnak.

— **Arad-i árvízkarosultak ügye a városvezetés előtt.** A városvezetés csütörtökön tárgyalta az egykori Veszthely-telepi lakosok ügyét, akiket az árterületről az ó-tető mellé telepítettek. Mint ismeretes, az egykori ingatlanulajdonosok arra kérték a város vezetését, hogy új telkeiket magántulajdonba vehessék a régi ellenértéként. A városvezetés ebben a kérdésben úgy döntött, hogy a város mindazoknak, akik régi telkeiket nem adták el, vagy kölcsönt nem vettek fel rá, minden további nélkül jóváhagyja a kérelmet. Azoknak esetében azonban, akik eladták, előbb visszakerül az eladási ár, míg azok esetében, akik kölcsönrel terheltek meg ingatlanukat, előbb kikérlik a hitelezők nyilatkozatát, hogy hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a hitelezett összeget az új ingatlanra bekebelezzék. Ezzel tehát az egykori kitelepített árvízkarosultak ügye megoldáshoz érkezett.

— **Ma ismét egy öngyilkosságot jelentettek a rendőrségen.** A reggeli órákban a Barbu-ucca 32—33. szám alatti ház udvarán egy súlyos sebekből vérző, eszméletlen embert találtak. A mentők beszállították a kórházba, ahol orvosi segítséget részesítették. A vizsgálat megállapította, hogy az illető Raicu Vasile, Oituz-ucca 75. szám alatti lakó kertész, aki öngyilkossági szándékából felvágta karján az ereit. Raicu a kórházban visszanyerte eszméletét és elmondta, hogy nyomora miatt akart a halálba menekülni. Állapota súlyos, de életveszélyről nincs szó.

— **Börtönre ítélték a sinaia-i játékkaszinó vezetőjét.** Ploesti-ből jelentik: A prahova-i törvényszék ma tárgyalta azt a bünpört, amelyet a sinaia-i játékkaszinó vezetője: Littmann és társai ellen folytattak le, mert nem engedelmességek a házárdítékokat betöltő törvénynek s tovább nyitva tartották a kaszinót. Littmann egyhavi börtönre és 250.000 lei pénzbüntetésre, Mangura ügyvédet ugyanannyira, míg Stefanov cégjegyzőt 50.000 lei pénzbüntetésre ítélték.

— **Vakmerő betörés Lengyel Lőrinc butorgyáros műhelyében.** Az elmúlt éjszaka vakmerő betörés történt Lengyel Lőrinc butorgyáros Bulev. Regina Maria 10. szám alatti műhelyében. Ismeretlen tettes átkulccsal behatolt a gyár pincéjébe és onnan, ugyancsak átkulccsal használva, sikerült eljutnia az irodahelyiségbe, ahol a pénztárszekerényt fel akarta törni. Ez a törekvése azonban nem sikerült, mert a kulcs, amelyet a betörő használt, beletörött a zárba. A betörő így kénytelen volt megelégedni azokkal a tárgyakkal, amiket az irodában talált és mintegy 1000 leit kivevő zsákmányával eltávozott. A rendőrség a betörés ügyében megindította a nyomozást. Az a biztonság, amellyel a betörő a vállalat helyiségeiben járt, arra mutat, hogy a betörést a helyszínnel ismerős egyén követhette el.

— **Ma az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

VOJTEK: Bulevardul Regina Maria.

DANCIU: Piata Mihai Viteazul.

BERNAT: Lángi Garaj (vasutállomásnál)

— **Gyanus haláleset Siria-n.** Kedden kiszállt Siria községbe dr. Ionescu Alexandru törvényszéki orvos, aki egy gyanus haláleset ügyében tartott vizsgálatot. Hat héttel ezelőtt meghalt a községben Cuvineanu Maria siria-i asszony és az elmúlt napokban névtelen feljelentés közölte az arad-i ügyészséggel, hogy az asszony halálát tiltott műtét okozta. Az ügyészség exhumálást rendelt el, amelyet a törvényszéki orvos kedden végrehajtott. A boncolás eredménye még nem ismeretes.

— **ÉGHY GHYSSA vasárnap délelőtt 11 órai ólcsó helyáru matinéjára jegyek a színházi pénztárnál.**

— **Betörés Arad-on.** Az arad-i Scoala de Arte Meserii (Fa- és Fémipariskola) igazgatósága ma feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki az elmúlt éjszaka behatolt az iskolához tartozó lakatosműhelybe és onnan több ezer lei értékű szerszámot vitt el.

— **Tizenöt nap elzárás az adóvégrehajtó megtámadása miatt.** Az arad-i törvényszék ma 15 napi elzárásra és 1000 lei pénzbüntetésre ítélt Furca Vasile prajesti-i földművest, aki vasdoronggal akarta megtámadni a nála foglalt adóvégrehajtót. A bíróság azonban 3 évi próbaidőre felfüggesztette a büntetés végrehajtását.

— **Tegnap súlyos kimeneteli baleset történt a Bul. Regele Ferdinand-on,** a Burza-féle vaskezeskedés közelében. Egy Pantea Gheorghe nevű iskolásfiú, aki a Scoalei-ucca 30. szám alatt lakik, fel akart ugrani Pacurar Dumitru, Scoalei-ucca 28. szám alatti lakos kocsijára. A fiú eltévesztette az ugrást, lezuhant és a kocsi alá került, amely elgázolta. Súlyos sérülésekkel a mentők a gyermek-kórházba szállították.

— **Nyolcéves arad-i kisleány vádja egy bucuresti-i hírlapíró ellen.** Feltűnést keltő jelenet zajlott le csütörtökön este az arad-i Central-szálloda előtt. A szálloda előtt kitétt karosszékek egyikén jólöltözött fiatalember ült, aki szórakozottan nézegette a járókelőket. Egyszerre egy rendőr lépett hozzá és igazolásra szólította fel. A fiatalember nyomban igazolta magát: bucuresti-i újságíró és jelenleg a Central-szálloda vendége. A rendőr ekkor felszólította, kövesse a rendőrségre. Heves szóváltás keletkezett, amelynek folyamán kiderült, hogy egy nyolcéves kisleány vádja volt a kínos jelenet oka. A kisleány, aki apjával korozott, ugyanis azt állította, hogy ez a fiatalember szólította meg néhány nappal ezelőtt az utcán és tett fajtalan ajánlatot, mire az apa az első rendőrhöz fordult. A bucuresti-i újságíró végül a rendőr felkísérte a kveszturára, ahol az ügyben megindult a vizsgálat. Könnyen lehetséges, hogy tévedés történt és a kisleány mást nézett az ajánlattevőnek. A bucuresti-i hírlapíró összes barátai biznak abban, hogy a tévedés hamarosan tisztázást nyer.

— **Az arad-i Munkakamara közli a munkásokkal,** magánhivatalnokokkal és munkaadókkal, hogy kérvényeiket a legpontosabban, késedelem nélkül intézi el. A kérvényekre adott választ a kamara személyesen vagy írásban bármilyen intervenció nélkül a legrövidebb időn belül adja meg.

— **Halálos baleset.** Az arad-i ügyészségnek ma jelentést tettek arról, hogy az arad-megyei Tarnovita községben Beian Trina 65 éves asszony felmászott egy cseresznyefára, ahonnan lezuhant s olyan súlyosan megsérült, hogy néhány óra múlva belehalt sérüléseibe. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Az arad-i rendőrkvesztura idegenellenőrző osztálya ismétellen közli,** hogy az idegen állampolgárok kérvényeinek benyújtási határideje június 15. Ezen az időpontra már semmiféle kérvényt nem vesz tekintetbe a hivatal.

— **A Societatea pensionarilor publici si particulari din județul Arad, Str. A. Mocioni No. 12.** értesíti tagjait, hogy a június havi nyugdíjakat a következő napokon fizetik ki: június 13-án, szombaton a volt ACSEV-, 15-én, hétfőn a volt MÁV. az A—M-ig, 16-án, kedden az N. betűtől végig. Utána való napon az elmaradtak. Egyben értesíti a választmányi tagokat, hogy szombaton, június 13-án délután 4 órakor választmányi ülés lesz. Végül értesítjük tagjainkat, hogy június 15-től, hétfőtől kezdve a hivatalos órák keddi napon délután 4—6-ig és pénteken délelőtt 10—12-ig és délután 4—6-ig tartanak meg. Az emókség.

— **A gyakran visszatérő fejfájás és szédülés** sok esetben megszűnik, ha a beteg naponként reggel éhgyomorral és este lefekvés előtt egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az orvosok ajánlják.

Töltőtollak

CSÁSZÁR,
Str. V. Goldis 1.
Seleot-mozl mellett.
Telefon 398.

Egyperces defektioREQény

24.

A nagy akadályverseny

Start. A nagy alagi akadályversenyen a szoros csomóból lassan három ló bontakozik ki. Aranyos, a favorit, hátán Juhász zsokéval egyre jobban tért nyer és már hosszakkal vezet Petur előtt, amelyet Reuter lovagol.

Szorosan a második mellett, belül a korlátnál fut a harmadik ló, Jegénye, Blittnerrel a nyergében. A lovak az akácsonál eltűntek a közönség és a pályabírák elől és amikor ismét előkerültek, látszott, hogy Aranyos négy hosszal vezetett Petur előtt, Jegénye egészen elmaradt és csak nagysokára tünt fel. Aranyos biztosan győzött, de nagyon fáradtnak látszott. A verseny után felhúzták az óvást jelentő gömböt.

A stewardok előtt megjelent a harmadiknak belüti Jegénye zsokéja, Blittner és panaszt tett. Elmondotta, hogy az akácsonál, a fordulóban Aranyos teljesen visszaveszett, úgy ő, mint Reuter Peturral megelőzte, amikor a sövényugratásnál Reuter szándékosan keresztezett. Ő leesett a nyeregből, átbukott a korláton és csak később mászott vissza a nyeregbe és folytatta a versenyt.

A másik két zsoké tagadott, Aranyos zsokéja, Juhász, szavára jelentette ki, hogy a versenyt elejétől végig vezetve nyerte meg. A bírálóknak feltűnt, hogy a nagy esőzés utáni mély pálya következtében mindhárom ló olyan sáros és piszkos volt, hogy alig lehetett őket felismerni. De csupa sár volt a zsokék dressze és arca is. Engedelmet is kértek arra, hogy megmosdhasanak, mielőtt velük a kihallgatást folytatják.

A vizsgálóbizottság egyik tagja javasolta, hogy az óvást utasítsák el, miután szemtanu nincs és egy valomással két másik vallomás áll szemben. Az elnök azonban néhány pillanatig gondolkodott, aztán ezt mondta:

— Aranyos lovasa feltétlenül valótlant mond, az óvásnak helyt kell adni. Ugy az első, mint a másodikat szabálytalan verseny miatt diszkvalifikálni kell, mert...

Miért?

???

Megfejtése az Aradi Közlöny vasárnapi számában.

— **Szimultán sakkverseny Arad-on.** Kosztics Boris, Jugoszlávia sakknagy mestere június 14-én, vasárnap délután nagy szimultánversenyt rendez. Akik a versenyen résztvevni szándékoznak, azok ezt szombaton délig bejelenthetik Neumann Jenő borkereskedőnél (Bulev. Regina Maria 19.)

— **A Casa Munci CFR-nyugdíjasok egyesületének arad-i fiókja:** Str. Buciumului No. 1. értesíti az összes CFR-, MÁV- és ACSEV-nyugdíjasokat, akik az arad-i központi segélypénztárnál fizették nek, hogy a június havi nyugdíját a következő sorrendben vehetik fel: A volt ACSEV-nyugdíjasok június 13-án, a volt MÁV- és CFR-nyugdíjasok 15-én A—M-ig, 16-án N—Z-ig, 17-én az elmaradtak. A nyugdíjakat délelőtt 8—13 és délután 17—19.30 órakor a hivatalos órák alatt fizetik ki.

— **Haláltánc a drótkötélen.** Két gyönyörű fiatal leány a — Cox testvérek — szédítő magasban egészen különleges, idegizgatóan nyaktörő mutatványokat végez egy vékony drótkötélen. Erről közöl érdekes képekkel illusztrált cikket a „Déli-báb” új száma.

— **Repülőgép, mint anyajegy.** Egy angol pilóta kislányának zive fölött olyan anyajegy van, a mely kétfedelű repülőgépet ábrázol. Ilyen s ehhez hasonló érdekességről egész sereg képekkel illusztrált cikket közöl a „Tolnai Világlapja” mai számában.

Julius 1-én és augusztus 1-én

különvonat

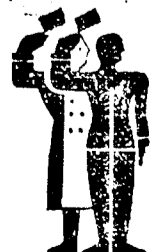
Karlsbad, Marlenbad és Franzensbad-ba

és egyéni pausákurák
tetszés szerinti indulással
oseh fürdőhelyekre

Információk a

WAGONS-LITS//COOK

Menetjegyirodában
Arad, Minorita-palota.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Pénzügyminisztérium fellünetteltő döntése:

300 arad-i és arad-megyei mészárosnál és hentesnél legközelebb forgalmiadó-büntetési jegyzőkönyvet vesznek fel

Egy törvényszéki ítélet érdekes következményei — Az összes husvágók pert indítanak az adóhagyatás ellen

A mészárosok és hentesek forgalmiadó fizetési kötelezettségéről nagyfontosságú pénzügyminiszteri leirat érkezett csütörtökön az arad-i adóhagyatási pénzügyigazgatóság forgalmiadó ügyosztályához. A 73.500—1936. számú, e hó 6-án kelt miniszteri leirat utasítja a pénzügyigazgatóságot, hogy az arad-i és arad-megyei összes mészárosoknál és henteseknél forgalmiadó kihágási jegyzőkönyvet vegyen fel és ez azt jelenti, hogy mintegy 300 husvágó iparost adóhagyatással kell sújtani.

Ez a szigorú miniszteri utasítás annak az arad-i törvényszéki ítéletnek a következménye, amelyről ez év februárban részletes tudósítást közöltünk. Ugyanis egy arad-i husvágó iparosnál adóhagyatási jegyzőkönyvet vett fel a pénzügyigazgatóság, mert az illető a forgalmiadótörvény 9. paragrafusára való hivatkozással megtagadta a forgalmiadófizetést. Ez a törvényszakas az ugyanis azt tartalmazza, hogy azok a kisiparosok, akik hét munkánál kevesebbet vagy öt lóerős gépnél kisebb munkaerőt foglalkoztatnak műhelyükben, fel vannak mentve a forgalmiadó fizetése alól.

Mivel a szóbanlevő husvágó is ebbe a kategóriába tartozik, nem fizette be a forgalmiadót és az emiatt ellene felvett adóhagyatási jegyzőkönyv megsemmisítése érdekében pert indított az arad-i törvényszéken. A pénzügyigazgatóság azért bíróságolta meg a kisiparost, mert a pénzügyminisztérium hónapokkal azelőtt rendeletileg módosította az adótörvény 9. szakaszát és néhány kisipari csoportra — így a mészárosokra is — megállapította a forgalmiadófizetési kötelezettséget.

Mint ismeretes, az arad-i törvényszék februárban hozott ítéletében kimondta, hogy ez a miniszteri rendelet ellentétben áll a törvénnyel és ezért megsemmisítette a pénzügyigazgatóság adóhagyatási jegyzőkönyvét.

Ettől kezdve az arad-i és arad-megyei mészárosok és hentesek szindikátusának egyetlen tagja sem fizetett forgalmiadót, habár a pénzügyminisztérium közben új körrendeletet intézett a husiparosok forgalmiadófizetési kötelezettségéről. A miniszteri rendelet szerint két-

féle forgalmiadó fizetésére vannak kötelezve a husiparosok. Azoknak, akik felvágottakat készítenek és árusítanak, 6 százalékos forgalmiadót, míg az általuk levágott állatok nyersbőrénél átlagos ára után 3 százalékos forgalmiadót kellene fizetni — ezt tartalmazza a pénzügyminisztérium körrendelete.

A hentesek és mészárosok az arad-i törvényszék elviejelentőségi ítéletére való hivatkozással megtagadták a forgalmiadó fizetését

Fontos tárgyalások indultak

a román-német-osztrák-lengyel kereskedelmi és fizetési egyezmények létrehozása érdekében

Márkában is elfogadjuk az exportált petroleum eladási árának felét, de a másik felét erős valutában kérjük

Bucuresti-ből jelentik: Gazdasági és pénzügyi körökben érdeklődés kíséri az új külkereskedelmi és fizetési egyezmények létrehozása érdekében megindult tárgyalásokat, mert ezek eredményei nagy kihatást gyakorolnak az ország kereskedelmére és iparára. Legfontosabbnak tartják a Németországgal megkötendő új szerződést, amely szorosabbá teszi a román-német gazdasági kapcsolatokat. Fabritius, a bucaresti-i német követ rövid idővel azelőtt tért vissza Berlinből és mával hozta a német kormány választát a Costinescu dr. kereskedelmi miniszter által előterjesztett kívánságainkra.

Legfontosabb a román-német kereskedelmi forgalomban a petroleum és termékei exportja; ugyanis az utóbbi hónapokban megkétszereződött a kőolajtermékeknek Németországba való kivitele. A mi kívánságunk az, hogy a legutóbbi három évi export átlagának fele mennyiségét márkanban, felét pedig erős szabad devizában fizesse Németország.

A német kormány erre vonatkozó válasza néhány nap múlva kerül nyilvánosságra, de a beavatottak azt hiszik, hogy a németek elfogadják feltételeinket, azonban a németországi ipari termékek számára nagyobb behozatali engedményeket kérnek, mint amennyit eddig kaptak.

és már hónapok óta nem fizetik be azt az állampénztárba.

Az arad-i pénzügyigazgatóság ezért két hónappal ezelőtt kérdést intézett a pénzügyminisztériumhoz, hogy milyen álláspontot foglaljon el. A minisztériumból csütörtökön érkezett meg a pár sorból álló leirat, amely arra utasítja a forgalmiadó ügyosztályt, hogy adóhagyatási jegyzőkönyvet vegyen fel mindazoknál, akik megtagadták a forgalmiadó fizetését. Ez alapon kb. 300 mészárosnál és hentesnél kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

A törvény értelmében az első büntetés az iparos egy évi jövedelmi adójának negyedrésze, amelyet a jegyzőkönyv felvételekor kell letétbe helyeznie az állampénztárban.

Hivatalos helyről szerzett értesülésünk szerint a husiparosok szindikátusát nem éri váratlanul ez a miniszteri leirat, amelynek alapján a most elkészítendő adóhagyatási jegyzőkönyvek megsemmisítése érdekében esetenként indítanak pert a törvényszéken. Mivel a bíróság már februárban kifejezésre juttatta álláspontját, a husiparosok remélik, hogy most is kedvező ítéletet hoz rájuk nézve az arad-i törvényszék.

Az osztrák-román kereskedelmi tárgyalásokat június 15-én kellett volna megkezdeni, azonban 10 nappal újból elhalasztották a tanácskozások megindítását.

A Tatarescu-kormány néhány héttel ezelőtt arra kérte Ausztriát, hogy küldjön megbízottakat Bucuresti-be a már lejárt kereskedelmi és fizetési szerződés megújítására vonatkozó tárgyalások megkezdésére. Az osztrák kormány azt válaszolta, hogy június 15-én megérkeznek hozzánk a bécsi megbízottak, de most váratlanul újabb tiznapos meghosszabbítást kért, amit meg is kapott és így a tanácskozások június 15-én kezdődnek.

Nem kevésbé jelentőségteljes a Lengyelországgal folyó új kereskedelmi és fizetési egyezményi tárgyalás is. Tudvalevőleg, Lengyelország csak néhány héttel ezelőtt vette be a kötött, devizagazdálkodást és emiatt teljesen új alapokra kell fektetni a román-lengyel fizetési egyezményt is. A lengyelek 1:1 arányú ki- és beviteli szerződés megkötését kívánják, ami ugy értendő, hogy a lengyelek ugyanannyit árul akarnak hozzánk szállítani, mint amennyit mi exportálunk Lengyelországnak.

A Tatarescu-kormány legutóbb Varsóba küldte Vişoianu követünk számára a fizetési szerződés tervezetét, amelyen az alábbi elvi kívánságokat fektették le:

1. Paritásos árucere-forgalom. 2. A román-lengyel kompenzációs társaság megszüntetése. 3. A jelenlegi kliring-egyezmény módosítása. 4. A zloty felszabadítása a szabadkereskedelem számára. Ez alapon kezdődtek meg Varsóban az egyezményi tárgyalások.

Végül közöljük, hogy a román-holland kereskedelmi és fizetési szerződési tárgyalások tegnap kezdődtek meg Bucuresti-ben Gheorghiu államtitkár elnöke alatt. A szerződés-tervezet szerint a Hollandiába irányuló áru-exportunk eladási árának 52 százalékát a hollandiai áruimportunk fizetésére, 23 százalékát az állami és magánkötelezettségeink fizetésére, 5 százalékát régi árutartozásaink részletekben való fizetésére használnánk fel, 20 százalékát pedig a Jegybank számára juttatnák az exportőrök. Ugyanilyen alapon kötöttük meg legutóbb Belgiummal is az egyezményt és kormánykörökben remélik, hogy Hollandia is teljesíti a fenti kívánságokat.

ELVIJELENTŐSÉGI TÖRVÉNYSZÉKI ÍTÉLET AZ ÜGYNÖKÖK ÉS UTAZÓK JUTALÉKANAK ADÓJÁRÓL. Bucuresti-ből jelentik: Konkrét esetről kifolyólag az ilfovi törvényszék ítéletében megállapította, hogy az ügynökök és utazók jutaléka utáni adót saját maguk kötelesek az adóhivatalnak befizetni, azonban fizetésük adóját a munkaadó szolgáltatja be az állampénztárba. Az ítéletnek elviejelentősége van.

A faexportőrök panaszai az orosz fa nagy versenye miatt

„A sok szállítási formalitás miatt nagy károk érnek bennünket” — Jugoszlávia is erősen konkurrál velünk

Bucuresti-ből jelentik: A faexportőrök központi szindikátusa most hozta nyilvánosságra az Olaszország elleni szankciók életbeléptetése óta bekövetkezett helyzetről szóló, érdekes adatokat tartalmazó jelentését, amelyben kimutatja, hogy a belföldi erdőkitermelő és fűrészvállalatok milyen súlyos károkat szenvednek, mert bezárult előttük az olasz piac kapuja.

Rámutatnak arra, hogy a Földközi tengeri országokban rendkívül erős versenytársuk az oroszországi erdő- és faipar, amely valóságos elárasztja árukkal a legjobb piacokat.

Amióta a szankciók következtében Olaszország nem vásárol tőlünk faárutakat, termékeink jelentékeny részét Görögországba akariuk exportálni.

Ezt azonban megzavarják a legszigorúbb ellenőrzési intézkedések, amelyek a román-görög kereskedelmi és fizetési szerződéseken alapulnak.

A két ország között olyan megállapodás is jött létre, hogy a görög valutát felszabadítják a kereskedelem számára, de ennek végrehajtása folyton késik és ez súlyos zavarokat idéz elő. Általá-

ban a sok formalitás megakasztja a külkereskedelmi forgalmat.

Kellemetlenül érinti a fűrészvállalatokat, hogy Görögországban 1935. márciusig történt exportügyleteket még mindig nem lehetett likvidálni és emiatt súlyos károk érik exportőrjeinket.

Már Görögországban is erősen érezteti hatását az oroszországi fa versenye. Különösen azért érint bennünket súlyosan az orosz faipar terjeszkedése, mert Oroszországból különösebb formalitások nélkül lehet Görögországba exportálni: az ottani hajók zavartalanul futhatnak be Patras és Pireus görög kikötőkbe, mert a görög-orosz áruforgalmi és fizetési szerződések teljesen egyszerűek.

Jugoszlávia is nagy versenyt támasztott velünk szemben Görögországban, mert a rendkívül felett jugoszláviai faipar szintén nagyon érzi azt, hogy Itália kiesett a vevői közül.

A nagyfeltűnésteltő jelentés azzal végződik, hogy a legfelsőbb gazdasági fórumok sürgősen lépjenek közbe, mert ellenkező esetben milliárdos veszteségek érik a belföldi faipart és kereskedelmet, valamint az államkincstárt a kiviteli vámok lecsökkenése következtében.

= A külföldi vállalatok itteni képviselői nem kötelesek kereseti adót fizetni, ha csupán a megrendeléseket veszik fel megbízóik számára. Mint ismeretes, a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a külföldi vállalatok romániai képviselői külön kereseti adót fizessenek, még az esetben is, ha csak megrendelések felvételére kaptak felhatalmazást, de áruaktárt nem tartanak. A bíróságok azonban más álláspontot foglalnak el ebben az ügyben, amit az alábbi nagy adókihágási ügy is bizonyít: Zeletzki Bruno tudvalevőleg a csehszlovákiai Skoda-féle hadfelszerelési gyár romániai megbízottja volt és különböző büncselekményekért elítélték. A most is letartóztatásban levő gyári képviselőt és a Skoda-céget még külön pénzbüntetéssel is sújtották, mert a bucaresti-i pénzügyigazgatóság szerint évi 10 millió üzleti jövedelem után nem fizettek adót. A Skoda-művek igazgatója megfellebbezte az adókiróvást és a bucaresti-i ítélőtábla megsemmisítette a büntetést, mert megállapította, hogy Zeletzki csak megrendeléseket vett fel a Skoda-cég számára, azonban áruaktárt nem tartott és ilyen esetben nem kell külön üzleti adót fizetni, csupán a rendes jövedelmi adó rovandó le.

= UI köztisztasági rendszabályok Arad-on. A városvezetés azzal a gondolattal foglalkozik, hogy egy szemétszállító camiont szerez be árleltés után, mert a réginek csak a kijavitása 300.000 leibe kerülne. A város úgy határozott, hogy a közutak tisztántartása érdekében egyes helyeken mély kufákat ását, amelyeket vaslemezekkel látnak el és ezekben gyűjtik a közúti szemetet, míg a papírhulladékok részére mintegy 100 drótkosárkat állít fel a nyilvános helyeken, hogy a nagyközönség abba dobja be a papírhulladékokat.

= Nemcsak trükkös panamak vannak... Baiamare városa néhány évvel ezelőtt állami kölcsönből három elemi iskolát épített és ebből kifolyólag a város hat és fél millió lei-jel tartozott az államnak. Mivel tartozását nem törlesztette, a közoktatásügy minisztérium pert indított és lefoglaltatta a város jövedelmének egyrészét. Baiamare azonban viszontköveteléssel élt, mert bebizonyította, hogy az államkincstár is tartozik neki más ügyből kifolyólag. A felsőbb fórum ezért feloldotta a város jövedelmére vezetett foglalást. A feloldó-vegzést követő hónapokban váratlanul olyan értesítés érkezett Baiamare vezetőségéhez, hogy küldjön Bucaresti-be a minisztériumba egymillió 636 ezer lei értékű állami értékpapírt és ezzel a kincstár kiegyenlítettnek tekinti a 6 és fél millió leies követelést. A hivatalosnak látszó leirat alapján a város egyik megbízottja azonnal Bucaresti-be vitte az egymillió 636 ezer lei értékű állampapírt és néhány nap múlva visszatérve kijelentette, hogy az értékpapírok átvételéről szóló okiratot postán közvetlenül Bucaresti-ből küldik le a város vezetőségéhez. Ez az értesítés azonban máig sem jött meg és a város ezért bizalmasan érdeklődött a minisztériumban a tényállás iránt. Legnagyobb meglepetésére ott úgy informálták, hogy a minisztérium semmiféle állami értékpapírt nem kapott Baiamare-tól. A hivatalos vizsgálat fogja majd megállapítani, hogy ki küldte a minisztériumból az állampapírok kiszolgáltatására vonatkozó titokzatos leiratot és hová tűnt el a nagyértékű értékpapír?

JUNIUS 15.-én az Állami Sorsjáték

kiönti az aranyzsákokot!

39.025 NYEREMÉNY ÖSSZESEN
203.845.024 LEI
ÉRTÉKBEN

20 nyeremény egy milliótól
6 MILLIÓIG

Százszeres, tízezres
nyeremények,
nyeremények
minden remény és
mindenki
SZÁMÁRA.

Fiatalfé,
vagy öreg,
gazdag,
vagy szegény,
kicsi vagy nagy,
Mind egyforma
a szerencse
előtt!

Ne FELEDJE EL,
még csak né-
hány nap van a
MILLIÓK
esőjéig!

JUNIUS 15.-én

a 10. sorsjáték utolsó
osztálya.

JUNIUS 15.-én

az Ön szerencsésjel

JUNIUS 15.-én

a sorsjegy kinyitja Ön előtt
a gazdagság és boldogság
drága kapuit.

Vásároljon idejében a sorsjegyeket
Kérdezze meg a sorsjegyarústól, mert a
megosztott sorsjegyek, speciálisan a
4. osztály számára.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Az Aradi Közlöny nyaralási akciója

Jöjjön velünk Carmen Sylva-ra, a gyönyörű Fekete-tengeri fürdőhelyre

Junius 15.: tiznapos nyaralási akciónk legvégző jelentkezési határideje

Amint előrelátható volt, egészen rendkívüli érdeklődés nyilvánult meg Carmen Sylva-i nyaralási akciónk iránt. Az eddigi jelentkezők száma máris közel van ahhoz a létszámhoz, amelyhez nyaralási akciónk megrendezését kötöttük. Akciónk sikerét megmagyarázza a részvételi-díj feltűnő olcsósága.

A tiznapos nyaralás részvételi díja, utazási és minden más mellékköltséget beleszámítva, 2750 lei.

A jelentkezési határidő eredetileg junius 12-ike volt, ezt most junius 15-ig meghosszabbítottuk, hogy ezzel mindenki számára lehetővé tegyük a nyaralásban való részvételt. Junius 15-ike azonban visszavonhatatlanul az utolsó terminus.

A nyaralás során a vasuton helyekről, nagyobb számu utas esetén külön kocsiról, a csomagok szállításáról a rendezőség gondoskodik. Carmen Sylva-n az utasok elhelyezése kettesével történik kétágyas szobákban, tengerparthoz közeli szépfekvésű villákban. Ellátás, napi háromszori étkezés: reggel kávé vagy tea, vaj, sütemény; ebéd háromfogásos, vacsora kétfogásos. Bőséges és változatos étrend. A Carmen Sylva-i ellátás 20-án a reggelivel kezdődik. Aki nyaralásmeghosszabbítási szándékát még indulás előtt bejelenti, az mindössze 200 leit fizet vasuti díjkülönbőség-megtérítés címén és napi 170 lei penziodíjat. Aki

később jelenti meghosszabbítási szándékát, Constantától visszafelé teljes jegyet fizet. Akiknek kedvezményes vasuti jegyre szóló igazolványuk van, vagy akik díjmentesen utaznak a vasuton, azoknak 1000 lei térül vissza a részvételi díjból.

A nagy érdeklődésre való tekintettel, mindenki saját érdekében cselekszik, ha minél előbb jelentkezik lapunk utazási osztályánál.

Eiöléptetések és áthelyezések az arad-i járásbírószágon

A bírói karban történt áthelyezésekkel és előléptetésekkel kapcsolatban az arad-i járásbírószágon is történtek változások. Elsősorban két fokkal léptették elő Istratecsu vezető járásbíró-t, míg egy-egy fokkal előbbreléptek: Olariu Aurel, Vasiliu Ioan és Efrimescu Constantin járásbírák. Berov járásbíró a törvényszék második szekciójához került, míg helyébe Precup Ioni járásbíró került. Huzum Ioan járásbíró, akit Arad-ra való helyezése után amugy is nyomban Cluj-ra delegáltak, tehát itteni állását el sem foglalta, most véglegesen Cluj-ra helyezték, míg helyébe Arad-ra Mirgescu Virgil járásbíró került.

A Fekete tenger
mellett leg-
szébb
a nyaralás.

Az Organizatia Româna de Turism S.A.
O. R. T.

nagyszerű fekvésű, modern villáiban 200 szoba, teljes pensió, elsőrendű bőséges étkezés, román, magyar, német személyzet, abszolút olcsó propaganda árak.

EFORIA-n és CARMEN-SYLVA-n,
a Fekete tenger legszebb helyein.

Ragyogó napsütés. Gyönyörű strand. Isteni levegő. Összes felvilágosítások, jelentkezések, lekötések azonnali elintézésel
az Organizatia Româna de Turism S.A.
képviselőténél

K ü n s t l e r

Utazási Irodában, Arad

Bulv. Reg. Maria 24.

Telefon, 86.

BAIA-MARE

A képzőművészek Baia-Mare-n, június 14. és 15-én tartandó kongresszusával kapcsolatban Virányi Endre, a rendkívül tehetséges és külföldön is ismert fiatal arad-i festőművész az alábbi érdekes visszaemlékezést írta:

Baia-Mare már beírta nevét a művészettörténelembe. Ötven évvel ezelőtt Hollóssy Simon Münchenből hazahozta magával tehetséges fiatal tanítványait Baia-Mare-ra, ahol először nyári művésztelepet, később állandó festőiskolát alapított.

Az ő megjelenésük forradalmi jelentőségű volt a magyar festőművészetben. Új vérkeringést vittek az akkor uralkodó akadémikus művészetbe. Mint minden új áramlat, úgy ők is először ellenállásra találtak. De fiatalságuk és lelkesedésük, Baia-Mare vidékének szépségétől áthatva, fáradszám nélkül intették kirohanásaikat a konzervatív művészeti felfogás ellen. Első megjelenésük a Műcsarnokban nagy művészeti vitákra adott alkalmat. Évekre volt szükségük, míg teljes győzelmet tudtak kivívni. Sikerük valósággal felrázta az egész magyar társadalmat, de nemcsak az ország határain belül, hanem külföldön is nagy megbecsülést szereztek a magyar festőművészet részére.

Soraik között Hollóssy Simon vezetésével ott voltak: Ferenczy Károly, Thorma János, Réti István, Rudnay Gyula, Csók István, Koszta János, Glatz Oszkár, Iványi-Grünwald és még sokan, akik reprezentálták a magyar festőművészetet.

Baia-Mare döntő tényező volt a magyar festőművészet kialakulására, mint Barbizon, a francia impresszionista festészetre. Később csoportosan keresték fel külföldi művészek és köztük szépszámmal voltak román festők is. A város vezetősége első perctől kezdve támogatta a festők törekvéseit és a város lakossága is nagy szeretettel fogadta őket. A festőktől koszt-lakásért stb.-ért pénzt senki el nem fogadott. A képek nagyobb értéke volt, mint az arany. Pedig a szegény ember akkor is szegény volt, csak azzal a külömb-séggel, hogy jobban szerette a szép képet, mint azok, akiknek ma módjukban lenne képet, szobrot, stb. vásárolni.

Ma is, ha végigjárjuk Baia-Mare-n a lakásokat, a legszegényebb lakásokban is remek képeket találunk. Igaz, ők a művésztől szerezték be a képeiket és nem a képereskedőkön keresztül. Az impériumváltozás után a román állam felismerve Baia-Mare jelentőségét, nagy számmal küldött fiatal festőket ösztöndíjjal a baia-mare-i művésztelepre, viszont kezdtek elmaradni a külföldi művészek. Az utóbbi években katasztrófális hanyatlásnak indult a művészi élet nemcsak Ardeal-ban, hanem a központban, Baia-Mare-n is. Hozzájárult ehhez az a városi rendelet is, melynek alapján kivették a festőművészek kezéből az iskola vezetését. Thorma János és Mikola András mindent elkövettek, hogy megmentse az iskola, mely fél évszázad alatt sok kiváló művészt nevelt. Sajnos, minden igyekeztük megtört a városvezetés makacs elhatározásán. A politikai hercehurca nemcsak művészetileg, de gazdaságilag is megfojtotta az életet Baia-Mare-n. A román művészet szempontból is káros hatással volt, mert a fiatal festőgeneráció tagjai is, az ottani kiváló mesterek vezetése alatt fejlesztették tehetségüket.

Nem véletlen, hogy amikor a művészeti világ elérkezett a tetőpontra, ismét Baia-Mare-ről indul ki a művészet élniakarása. Két héttel ezelőtt felhívás jelent meg a lapokban Popp Aurel és Thorma János aláírásával, melyben felhívást intéznek a művészekhez, hogy június 14. és 15-ikén, aki teheti, jelenjen meg azon a gyűlésen, melyen elhatározzák, hogy akcióba lépnek érdekeik megvédelmére érdekében. Mint ismeretes, a megmozdulás nem lokális jellegű, tehát minket aradiakat is érdekel. Nemcsak a művészeket, de a társadalom azon tagjait is, akik együtt éreznek a művészekkel. Ha valóságban nem is, de gondolatban ott leszünk mindnyájan, ahol határozni fognak a jövőnkönkről az ardeal-i művészet élniakarásának lehetőségeiről. A mai válságos időben a művészeknek is szervezkedniük kell, ha nem akarjuk, hogy a mai haszonlesésre épült áramlat magával sodorjon.

Minden haszonlesésnek, kápsziságnak a legvéresebb áldozatai a művészek. Ma már nemcsak anyagi helyzetüket, de társadalmi helyzetüket is sikerült annyira lecsiszítani, hogy úgy kezelik őket, mint egyszerű parasokat. Teszi ezt a társadalom, amelyik nagyon sok kívánnivalót hagy maga után. A művészet sokkal többet nyújt az emberiségnek, sem hogy ezt a sorsot érdemelnek meg azok, akik létrehozták.

Baia-Mare-i művészek mindig az igazi tiszta művészet harcosai voltak. A mult adjon erőt a jövő építéséhez. Újabb ötven év művészetének alapköveit rakják le július 14. és 15-én Baia-Mare-n.

Virányi Endre.

SPORT KÖZLÖNY

Az AMEFA Arad-on, a Gloria Cluj-on mérkőzik vasárnap a nemzeti bajnokságért

A nemzeti bajnokság vasárnapi műsora kibővült. Az AMEFA-Unirea-Tricolor mérkőzés mellett Timișoara-n a Venus-Ripensia-meccs kerül lebonyolításra. Cluj-on pedig a Gloria játszik a Victoriával.

Fontosság szempontjából az AMEFA-Unirea-Tricolor mérkőzés áll az első helyen. AMEFA-győzelem esetén és akkor, ha a Venus legyőzi a Ripensia csapatát, az AMEFA kerül a bajnokság első helyére. Tehát az arad-i meccsen az AMEFA nemcsak bebiztosíthatja győzelem esetén a második helyét, hanem szerencsés esetben megelőzheti a Ripensia együttesét is és az első helyre kerülhet. Az AMEFA az Unirea-Tricolor elleni meccsen a favorit nemcsak azért, mert otthonában játszik és a hazai pálya előnye, a közönség buzdítása már fél győzelmet jelent, hanem azért is, mert a csapat a legutóbbi meccseken állandó jó formáról tett bizonyosságot. Mint érdekességet említiük meg, hogy ezideig az AMEFA még nem tudott győzni az Unirea-Tricolor ellen. Reméljük, hogy most megtörik a jég!

Az AMEFA vezetőségének közlése szerint az elővételi pénztár az Unirea-Tricolor-AMEFA-meccsre már péntek reggel megnyílik a Szabó Albert cégnél.

Timișoara-n a bajnokságtörő Ripensia nagy ellenfelével, a Venus csapatával játszik. A Venus bizony igen gyenge formában volt a tavaszi szezonban, így a papirforma szerint nem lehet veszélyes a Ripensia-ra, még akkor sem, ha tekintetbe vesszük, hogy hétfőn legyőzte a CFR csapatát és ekkor a Venus csatársora igen jól játszott. A hazai pálya előnye is a Ripensia mellett szól, amelynek ez az

utolsó számottevő akadálya a bajnokságra vezető utjában. A Venus esetleges pontszerzése óriási meglepetés lenne.

Cluj-on a Gloria játszik a Victoriával. Az arad-i együttes a legutóbbi meccsein bizonyos formája mélypontján szerepelt, de bízunk a Gloria-fiúkban, hogy a Victoria-meccsen már körömszakadtáig fognak küzdeni és szép eredménnyel hozzák helyre a hírnevükön esett csorbát. A Victoria is gyengeségi periódusban van, viszont a kiesés rémével küzd, úgy, hogy mindent el fognak követni, hogy az otthonukban lejátszásra kerülő meccsen pontot szerezzenek.

Szombaton és vasárnap a budapesti „Hungária” szerepel a fővárosban

A budapesti Hungária csapata pénteken reggel érkezik meg a fővárosba, ahol első napon (szombaton) a Juventus, másodnapon pedig a CFR ellen játszik barátságos mérkőzést. A magyar csapat a legjobb összeállításban áll ki a két meccsre: Szabó-Mándi, Biró-Sebes, Turay, Dudás-Sas, Müller, Kardos, Cseh, Titkos. A szombati mérkőzést Tica Iliescu, a vasárnapit Ceauceanu vezeti. A Hungária vendéglátékaik iránt óriási az érdeklődés a fővárosban. A CFR csapatában egyébként a CAO három játékosa, névszerint: Bodola, Juhász és Dávid is fognak szerepelni.

Platkó a „Venus”-ban

București-ből jelentik: A fővárosi sajtó értesülése szerint Platkót, a világhírű magyar kapust, aki Spanyolországban él évek óta, Romániában leszerződötték és a Venusnál fog működni, mint tréner. Platkó augusztus 15-én kezdi meg működését. A „Gazeta Sporturilor” szerint a hír valószínűnek látszik, mert a Venus sportegyesület vezetősége már hosszabb idő óta tárgyal Platkóval erről a szerződéséről.

O Román kerékpárosok a „Tour de France”-on. A Franciaországban készülő nemzetközi kerékpárversenyen Mormocea Virgil, Hrenciuc, Tapu és Hapciuc képviselik majd a román színeket.

O Nagy érdeklődés az arad-i Lovar Egylet versenye iránt. Néhány évvel ezelőtt alakították meg Aradon az azóta általános népszerűségnek örvendő Lovar Egylet-et, amely évről-évre általános siker jegyében rendez löversenyeket. Lovasünnepélyeket a városban levő versenypályán. A lovassport az egylet megalakulása óta igen sok hívet szerzett a városban és az egyes, kitűnő elvezetést és sportot nyújtó ünnepélyt mindig általános érdeklődés előzött meg. Idén a Lovar Egylet június 14-én rendezi meg versenyét, amelyről már lapunk hasábjain hírt adtunk. Az idei verseny már délelőtt veszi kezdetét az I. Rosiori ezred kaszárnyája mellett levő pályán, amikor is 10 órai kezdettel az „Astra” gyár 8000 leies díjért folyik majd a küzdelem, valamint az 5000 leies Dadilov-díjért. A tulajdonképpeni verseny délután folyik majd le a városban levő „Balacescu” pályán. Itt futják le az ugratóversenyeket a megyei prefektúra 10.000 leies, Arad-városa, a Mezőgazdasági Kamara 13.000 leies és a 15.000 leies Andrey-ni-díjért. A verseny rendezőbizottságának élén Alexandru tábornok, garnizonparancsnok, valamint Zissu tábornok, Pleniceanu tábornok, dr. Groza Ioan prefektus, dr. Cotioiu Romulus átmeneti bizottsági elnök, dr. Iancu Adam, a Mezőgazdasági Kamara elnöke és Balteanu Mircea kapitány állnak.

O Újabb Perry-verség. A nemzetközi tenniszversenyen Perry Hughes-sel játszott bemutatót. Perry, aki nincs legjobb formájában 6:2, 8:6, 6:4 arányú vereséget szenvedett a másik angol DC játékostól. A női egyes döntőjében a chilei Lisana 6:1, 6:0 arányban verte az angol Houset.

Hol kíván nyaralni?

Az Aradi Közlöny társasutazásai és általán-rendszerű egyéni nyaralásai

a Napiapok Egyesült Utazási Osztályának rendezésében, a legkellēmesebb és legolcsóbb nyaralási lehetőségeket nyújtják Önnek bő választékban.

Már igénybevehető:

Carmen Sylva-n, a Fekete-tenger partján, 10 teljes nap, oda-vissza szóló vasuti költséggel, teljes ellátással — 2,750 lei. Társasutazás (hosszabbítás lehetséges). Indulás: június 19. Visszaindulás: június 30. **Jelentkezési határidő: június 15.**

Baia-Mare-n egyéni általán-nyaralás. Jelentkezés bármikor. Teljes ellátás, folyóvízes szállodai szobákban **egy hétre 950 lei, 10 napra 1,350 lei, 1 hónapra 3,650 lei.**

Sovata-n általán-krák egész nyár folyamán, a főszezonban is, legelőnyösebb árakon. Kérjen tőlünk árajánlatokat, igényei, az időtartalom és a kezdési időpont megjelölésével.

Előkészületben:

Konstantinápolyi társasutazás Várnai társasutazás, Körutazás az ország legszebb firdőhelyein. Tizenöt napos társas-kirándulás autokáron.

Figyelje részletes közleményeinket.

Kérjen prospektust!

A »Bocskai« beutazási engedélyének megtagadása miatt ismét veszély fenyegeti a sportbékét

Budapestről jelentik: Az alig megindult érintkezést a román és magyar labdarúgó-sport között igen veszélyezteteti az a körülmény, hogy a Bocskai beutazási engedélyét, illetve Oradea-ra lekötött mérkőzéseinek engedélyezését már másodszer tagadta meg a OETR. Első ízben elfogadható indoka volt az engedély ki nem adásának, ugyanis a rendező oradea-i egyesületek nem jelentették be idejében a Bocskai tervezett játékait, de másodszer semmi alaki hiba nem volt s az OETR még sem adta ki az engedélyt.

A Bocskai jelentést tett az esetről az MLSz elnökségének s egyelőre lemondott arról, hogy a lekötött romániai mérkőzéseit lebonyolítsa, azért, hogy a Hungária kétnapos

bucuresti-i vendégszereplése elé nehogy ilyen módon akadályokat gördítsen.

A MLSz elnöksége foglalkozott az ügyvel és megbizta Fodor Henrik dr.-t, a Hungária alelnökét, a Nemzeti Liga főtitkárát, aki csapatával leutazik a fővárosba, hogy bucuresti-i tartózkodását használja fel arra, hogy magyarizatot kérjen a Bocskaival szembeni eljárásra s fejtsse ki az illetékes román sportkörök előtt, hogy a magyar szövetség nem egyezhetik bele abba, hogy egyes csapatok beutazási engedélyét megtagadják.

A MLSz vezetősége elhatározta, hogyha a csapatok között megkülönböztetéseket tesznek, nem ad több engedélyt magyar csapatoknak romániai mérkőzésekre.

O Sanghajban olimpiai válogató versenyt rendezett a kínai atlétikai szövetség. A verseny eredményei alapján az olimpiai bizottság 15 férfi és 1 hölgy versenyző berlini kiküldetését határozta el.

O Amszterdamban a legjobb európai sprinternek tartott svájci Hannivel ütköztek meg a holland gyorsfutók. 100 m-en Osendarp 10.4 mp-vel győzött, s van Beveren is megelőzte Hannit. 200 m-en 21.6 mp-vel győzött Hanni, van Beveren és Berger előtt.

O A Németországban portyázó osztrák vízpoló válogatott Aachenben a délrajnai körület válogatottjától 3:1 (1:1) arányú vereséget szenvedett.

NYILTTÉB.

E rovat alatt közölteikért nem vállalunk felelősséget.

ÓVÁS!

Feleségemtől, született Lupsity Floare-tól különváltam élek, érte sommi felelősséget nem vállalok.
2726

Sánjorz Nicolae.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lej.** Minden további ára 10 szögig csupán **20 lej.** szó 2 lej. :-

Az apróhirdetéseket előre fizetendő.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

ALKALMAZÁS

Irodai gyakornok felvétetik, kéziratos ajánlatokat „Kezdfizetés” jellegre a kiadóba kérek. 2708

Molnár-gépész azonnalra állást keres. Stefan Mateisz, Gelu, jud. Timiş. 2723

CAUT post la copii, portret româneşte, fost funcionară. Adresa la ziar. 2724

Okleveles gazda intenziv gazdálkodáshoz éves állásra kerestetik, ugyanott kereskedelmi s irodai gyakorlatú nőtlen segédként is állandósítható állást talál. Dr. Scharff Gyula földbírtokos, Újszilasi-pusztán Ráut lángá, Timişoara. 2725

LAKÁS

Diszkrét különbejárta elegánsan burkolozott szoba, fűtőszobával, azonnalra kiadó. Str. Duca 2., I. em.

Háromszobás teraszos, összkomfortos lakás most épülő házban, augusztus 1-re kiadó Bóal-Carol 15., villasoron. — Cim: Tarján, Banca Ardeleana. 2727

Kiadó a fővárosban két szép, egymásba nyíló szoba, külön bejárattal. Irodának is nagyon alkalmas. Cim a kiadóhivatalban.

Egyszobás, fürdőszobás lakás kiadó július 1-ére. Carol-körút 42. 2728

OKTATÁS

Német gyorsírást tanulni. Cim: „Gabelberger” jellegre a főkiadóba kérek. 2729

VÉTEL ÉS ELADÁS

Keleti perzsák, antik butorok, zongora, porzasszónyegek, gyapjúfonál eladók. Veszek készpénzért szőnyegeket, antik butort, aranyat, ezüstöt. „ARS” bizom. üzlet, Str. Eminescu 30.

Használt kaptárak olcsón eladók Posta Lajosnál, Str. Crişan No. 6. 2722

Villany-szerelés és azok javítása Villany-műszerek és azok javítása Villany-csillárok és azok javítása Villany-gépek és azok javítása Villany-szerelési anyagok raktára **NAVRÁDI,** Arad. Str. Metianu. 982

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban.

Rádióműsor

— Romániai műsorszámítás. —

PÉNTEK, JUNIUS 12.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, utána gramofon. 13.00: Időjárás, vizállásjelentés. 13.03: Szórakoztató déli hangverseny. Közben 13.25 és 14.15 órákor hírek. 15.00: Utolsó hírek. 18.00: A rádió szalonzenekarának szórakoztató zenéje. 19.00: Időjárás-jelentés, gabonáradak. 19.03: Felolvasás. 19.20: A hangverseny folytatása. 20.00: Rádiógyetem. G. Jonescu-Sisesti előadása. 20.20: Zongorahangverseny gramofonlemezek. 20.55: Dr. Zissu előadása Ocna Sibiu-ról. 21.10: Verdi: „Falstaff”, opera 3 felvonásban (gramofonon.) Az első felvonás szünetében (21.50—22.00) könyvszemle, a másodikikében (22.45—23.00) hírek. 23.45: Hírek a külföld számára francia és német nyelven. 23.55: Utolsó hírek. 24.00: Gramofon-
lemezek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Időjárás-jelentés. (Felolvasás.) 11.45: Ifjúsági közlemények. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: Álástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Balakijka zenekar. 15.40: Hírek, étrend. 17.15: A rádió diákéletről. 17.45: Hírek. 18: Magyarország szerepe a nemzetközi közforgalomban. 18: A rádió szalonzenekara. 19.10: Sportközlemények. 19.25: Szédő Miklós dr. magyar nótákat énekel, kíséri cigányzenekar. 20.30: A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operából. Vezényel Dohnányi Ernő dr. Közreműködik: Telmányi Emil hegedűművész. Utána kb. 23: Hírek. 23.20: Hanglemezek. Közben 23.40: Hans Nüchtern németnyelvű előadása. 0.20: Jazz-zenekar. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18—18.25: A rádió szalonzenekara. 19.10—19.35: Gyorsirótanfolyam. 20.30—20.55: Egy tragikus magyar irónemzedék. 21.25—22.15: Hanglemezek. 22.20—22.40: Hírek. 22.45—23.30: Közvetítés a margitszigeti Szalay étteremből.

Bécs. 13: Hangverseny. 17.10: Lemezek. 18.30: Hangv. Grácból. 20.30: Rádiózenekar. 22.05: Szimfonikus hangverseny. 23.10: Tánczene. 23.50: Eszperantó előadás. 1: Modern zeneszerzők szimfonikus zenéje. Lemezek.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 17.20: Lemezek. 18: Kamaranegyenes. 18.45: Népdalok. 19.30: Petrov énekel. 21: Népdalok. 22: Zágráb. 23.20: Lemezek.

Deutschlandsender. 7.20: Lemezek. 17: Hangverseny. 19.45: Ének. 20: Lemezek. 21.10: Kamarazene. 24: Tánczene.

Kassa. 12: Lemezek. 14.55: Lemezek. Königsberg. 7.30: Hangverseny. 20.10: Hangjáték. Mark Twain egy novellájából. 21.10: Szórakoztató zene. 23.35 Vidámóra.

Róma. 20: Lemezek. 20.20: Hírek. 21.35 Lehár: Cărevics, háromfelvonásos operett.

SZOMBAT, JUNIUS 13.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, gramofonlemezek, háztartási tanácsok. 13.00: Időjárás, vizállásjelentés. 13.03: Déli hangverseny. 13.25—13.35: Hí-

Reklámélet.

A MODERN KERESKEDŐ
NEMKÜLÖZHETETLEN
O.A.G.A.N.V.M.A.

AZ ÖGYEZZON
M.A.G.Y.A.R.
REKLÁMSZAKLAP.
ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGY ÉVRE: 400 LEO

SZERKESZTI:

Balogh Sándor

Ht tessék levágni
és 4 1/2 lejes lev. lapon beküldeni!

T. Reklámélet A. K.

Budapest, V.
Lipót krt. 9.

Kérek mutatványszámot.

Név: . . . . .

Foglalkozás: . . . . .

Pontos cím: . . . . .

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

rek. sport. 13.40: Vegyes zene (gramofonlemezek). 14.15: Hírek. 14.30: Szórakoztató zene. 18.00: A Sibiceana zenekar szórakoztató zenéje. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés, aktualitások. 19.15: A hangverseny folytatása. 20.00: Rádiógyetem. Dr. M. Manica-tide: „Hol nyaraltassuk a gyermekeket?” 20.20: Gramofon. 21.00: Postaműszaki előadás. — Radio Bucuresti: A Chindă-jazz műsora. 22.30: Hírek. Sport. — Radio România: 21.15: A CFR. kulturális egyesületének hangversenye. 22.10: Hírek. Sport. 22.25: A hangverseny folytatása. — RR és RB: 22.45: Zenekari hangverseny. 23.45: Hírek. 24.00—1.00: Jazz-zenekar.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Sas Ede ebesezésekéből. (Felolvasás.) 11.45: Mit nézzünk meg? (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: G. Kiss Zsuzsa zongorázik. 13.40: Hírek. 14—15.30: Hanglemezek. Közben kb. 14.20: Pontos időjelzés. 15.40: Hírek, étrend. 17.15: Csergő Mária meséje. 17.45: Pontos időjelzés, hírek. 18: Közvetítés a városligeti Gerbeaud pavillonból. 19: A Vörösmarty Irodalmi Társaság ünnepi estje. 19.45: A rádió szalonzenekara. 20.45: Két francia egyfelvonásos. Utána kb. 21.45: Hírek. 22.10: Különböző népek zenéje. A Budapesti Hangverseny Zenekar műsora. Szünetben kb. 23: Időjárásjelentés. 23.40: Cigányzenekar. 0.30: Beszélgetés a Népszövetség Irodalmi és Művészeti Allandó Bizottsága budapesti értekezletének néhány külföldi résztvevőjével. (Viasz lemezelvétel.) 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.35—19.05: Budez József. 20.15—20.45: Mezőgazdasági félóra. 21.30—21.45: Hírek. 21.50: Ünnepi játék közvetítése a pécsi Dóm-térről. Missa Solemnis.

Bécs. 8.25: Lemezek. Film részletek. 11.50: Parasztzene lemezek. 13: Lemezek. 17.50: Kivánságlemezek. 20.25: Lehár: A drótosztót, kétfelvonásos operett. 24: Jazzzene. 0.30: Szórakoztató hangverseny.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14.15: Népdalok. 17.20: Népdalok. 17.50: Hajek Emil zongorázik. 18.45: Lemezek. 23.20: Rádiózenekar. 24: Közvetítés egy étteremből.

Legujabb jelentéseink:

Egy nagy politikai karrier vége:

Thomas volt angol gyarmatügyi miniszter lemondott örökre képviselői mandátumáról

Az angol alsóház történetének legmegrendítőbb jelenete — Sirvafakadt a volt miniszter

Londonból jelentik: Thomas volt gyarmatügyi miniszter, akinek botránya foglalkoztatta legutóbb a politikai köröket, bejelentette az alsóházban, hogy lemond parlamentari mandátumáról és sohasem jelölteti magát többé.

Az angol alsóház történetének egyik legmegrendítőbb esete volt Thomas volt gyarmatügyi miniszter mai lemondása. A minisztert tudvalevőleg azzal vádolták, hogy baráti körvezetésének egyes költségvetési tüköket árult el és ennek révén a barátok nagyobb összegeket kerestek. A volt miniszter beszédében be-

jelentette, hogy a vizsgálatot vezető bírói közegek minden döntését elfogadja, majd a lemondás közlése után sirva roskadt vissza padjába. A parlament néma, meghatott csendben várta be Thomas távozását. A volt gyarmatügyi miniszter néhányperces sírás után felült, meghajította magát az elnök felé, majd örökre eltávozott a parlament épületéből. Ezzel be is fejeződött ennek a rendkívüli embernek politikai pályafutása, aki tufából lett miniszter és eme pozícióját kilenc évig töltötte be nagy hozzáértéssel.

Graziani tábornagy — Abesszinia alkirálya

— Mussolini felmentette Badoglio-t az alkirályi méltóság alól —

A Stefani-ügynökség jelenti: Mussolini olasz miniszterelnök csütörtökön kihallgatáson fogadta Badoglio tábornagyot, abesszin alkirályt, aki részletes jelentést tett alkirályi minőségében végzett munkájáról és az egyes problémákról, amelyek a birodalom kiépítésével állnak kapcsolatban. Badoglio a kihallgatáson megkérte a mi-

niszterelnököt, hogy mentse fel az alkirályi tevékenység alól, hogy minél rövidebb idő alatt megkezdhesse tevékenységét a nagyvezérkar élén. A Duce a tábornagy kéréséhez hozzájárult és közölte vele, hogy a király Addis Abeba hercegévé nevezte ki. A király a miniszterelnök előterjesztésére Graziani tábornagyot egyidejűleg kinevezte Abesszinia alkirályává.

Az első véres incidens

a franciaországi sztrájkmozgalomban

A Rador jelenti: A sztrájkmozgalomban tegnap zajlott le az első véres epizód. Az egyik versaillesi üzembn, ahol 5 munkás dolgozik, a munkaadó felszólította a munkásokat, hogy vegyék fel ismét a munkát. A munkások nem voltak hajlandók engedelmessé válni, mire

a munkaadó annyira felháborodott, hogy revolverével többször a munkásokra lőtt, akik közül egyet súlyosan megsebesített. Tegnap délelőtt 11 órakor a kávéházak kiszolgáló személyzete ismét sztrájkba lépett. A sztrájkolók kivonultak az uccára és sorra járták a kávéházakban még dolgozó munkásokat, felszólítván őket a munka azonnali beszüntetésére. Páris több kávéházában később a munkaadók szó nélkül megadták minden követelést és ezekben az üzemekben most is folyik a kiszolgálás. A szállodai alkalmazottak is sztrájkba léptek tegnap reggel, de estig sikerült a munkaadókkal megegyezni.

A munkaügyi hivatal tegnap délelőtt fogadta a vasutasok küldöttségét, amely átadta a vasut alkalmazásában levő tisztviselők és munkások névsorát. A küldöttségben résztvettek a tisztviselők és munkások delegátusai.

A husipari munkások és a gyógyárumunkások egy része tegnap felvette a munkát.

A nagyáruházakban és a nehézipari üzemekben, továbbá a vegyiparokban folyik a sztrájk.

A kávéházak egy részében a személyzet ismét felvette a munkát, abban a tudatban, hogy a kormány el fogja intézni a konfliktust.

Franciák a megtorlások ellen

Párisból jelentik: A parlament elé kerülő törvényjavaslatok végleges formáját tegnap vitatta meg a kormány. Leon Blum bemutatta azokat Lebrun köztársasági elnöknek. Delbos külügyminiszter a minisztertanácson beszámolt Cerutti olasz nagykövettel folytatott tárgyalásáról és Párisban azt hiszik, hogy Cerutti ugyanolyan lépést tett Deibosnál, mint amilyent tett Grandi londoni

olasz nagykövet Eden külügyminiszternél. A tárgyalás során ugyanis Cerutti is állandóan a szankciók további fenntartásának veszélyét hangoztatta.

A francia-fővárosban bizonyosra veszik, hogy a szankciók további fenntartása közeledést fog létrehozni Olaszország és Németország között.

„A megtorlások politikája magában rejti a háborus kockázatot”

Londonból jelentik: Egy nagyobb politikai vacsorán Neuville Chamberlain kincstári kancellár élesen bírálta Robert Cecil politikáját, aki a parlamentre és a kormányra nyomást igyekszik gyakorolni a megtorló intézkedések súlyosítása érdekében. Ideje — mondta — hogy a Népszövetség tagállamai számot vessenek a helyzettel és hogy a Népszövetség feladatait a Népszövetség hatalmának megfelelő mértékére korlátozzák. A megtorlások politikája magában rejti a háborus kockázatot. A veszélyeket el kell háritani és a bajokat el kell szigetelni. Regionális egyezmények alapján

kell gyakorlati biztosítékokat szerezni.

Grandi londoni olasz nagykövetnek Wansittard angol külügyi államtitkárral folytatott megbeszélésével kapcsolatban közli, hogy nem felel meg a valóságnak, mintha Grandi bejelentette volna Olaszországnak a Népszövetségből való kilépését, ha a népszövetségi közgyűlés nem mondaná ki a megtorlások megszüntetését. Olaszország álláspontja az, hogy amennyiben a legközelebbi tanácsülésen a kérdés végleges elintézésének általános óhaja jutna kifejezésre, Olaszország ráér bevárni a kívánság megvalósítását.

Beszédet tartott Londonban

a trónjavesztett négus, aki még mindig bizik a Népszövetségben

Londonból jelentik: Hailé Selassie, a trónjavesztett négus ma vett először részt hivatalos banketten országából való elmenekülése óta. A banketten a Népszövetségi Unió angol osztálya rendezte a volt négus tiszteletére. A volt trónörökös és Tsahai hercegnő kíséretében érkezett a társasvacsorára a volt uralkodó, majd Gilbert Murray egyetemi tanár, az egyesület elnöke mondott pohárköszöntőt a négusra. A toasztot azzal fejezte be, hogy bármi is legyen Abesszinia jövő sorsa, ügye az igazság ügye volt. A négus amhara nyelven választott beszédét dr. Martin londoni abesszin tolmácsolta.

A trónjavesztett uralkodó kijelentette, hogy szerencsétlen tendencia uralkodik, amely a Nép-

szövetséget jelenlegi formájában képtelenné tartja arra, hogy az olasz-abesszin konfliktusnál kapcsolatosan eleget tegyen kötelezettségének. Egyesek azt akarják, hogy a Népszövetség vita nélkül fogadja el Abessziniának az olasz csapatok által történt elfoglalásának tényét.

— Ez azonban — mondotta a négus — lehetetlenség, mert nem lehet elitálni egy nemzetet csak azért, mert meg akarta tartani függetlenségét és mert annyi férfiassággal védekezett a támadások ellen. Olyan támadóé ellen, akit maga a Népszövetség is elítélt.

Leszögezte, hogy Abesszinia egyharmad része ma is az abesszin hatóságok felügyelete és uralma alatt áll.

Megnyilt a Balkán-sajtókonferencia

Bucuresti-ből jelentik: Ma reggel Belgrád és Constanta irányából megérkeztek a fővárosba a Balkán sajtókonferencia görög, török és jugoszláv résztvevői. A vendégeket az állomáson Dragu Ioan, a külügyminiszterium sajtóosztályának népszerű főnöke várta és fogadta ünnepélyes formában.

Csütörtökön délután megnyilt a Balkán sajtókonferencia, amelyen Titulescu külügyminiszter és Savel Radulescu külügyi államtitkár is résztvett. Az ülés megnyitása után a külügyminiszter nagyszabású beszédben üdvözölte az egybegyűlteket, majd a három ország újságírócsoportjának vezetői válaszoltak meleg hangon az üdvözlésre.

Sanghaji közelében várják a döntő összecsapást

Kantonból jelentik: A Reuter iroda jelentése szerint a kantoni kormány elutasította Sang Kai Seck marsall békekialtványát. Amlint Sanghaiból jelentik a központi kormány csapatai az elmúlt éjszaka megérkeztek Sanghaiba. Tekintettel arra, hogy a felvonulási tervek szerint Sanghaji fontos katonai gyűjtőcentrum, azt hiszik, hogy az északinai csapatok Sanghaji közelében várják a döntő ütközetet. Az egész városban olyan nagy a sürgés-forgás, mintha hosszas ostromra készülődnének. (Rador.)

Más sanghaji-i jelentés szerint a polgárháború tovább tart és az avant gárdisták folytatják előnyomulásukat észak felé. A nankingi kormány csapatokat és repülőgépeket küldött Sanghaiba. A külföldi sajtóirodák úgy tudják, hogy a nankingi kormány hajlandó pénzügyi és gazdasági engedelményeket tenni a béke érdekében, mert azt hiszik, hogy ezzel a központi kormány autoritását gyengíti.

LEGUJABB SPORT

Juventus—Crisana 7:1 (3:1)

Bucuresti: Háromezer néző előtt ma folyt le az ONEF-pályán a Juventus és az oradeai Crisana mérkőzése, amelyet a bucaresti-i csapat nyert meg 7:1 (3:1) arányban. A Juventus főképpen a második féldőben bizonyította be erejét és nagyszerű, kombinatív játékát. A Crisana védelme jó volt, ellenben gyenge csatársorán bukott el. A legszebb játékot Zeinescu (Juventus) produkálta.